

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК
И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ У БЕОГРАДУ

РЕПУБЛИЧКИ ЗИМСКИ СЕМИНАР 2023.

Издавач

Друштво за српски језик и књижевност Србије

За издавача

Весна Ломпар, председник Друштва за
српски језик и књижевност Србије

Уредници

Босиљка Милић, секретар Друштва
Вељко Брборић, потпредседник Друштва
Зона Мркаљ, потпредседник Друштва
Славко Петаковић, заменик председника Друштва

Коректура

Марија Запутил

Тираж

900 примерака

ISBN 978-86-84885-98-4

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК
И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ У БЕОГРАДУ

РЕПУБЛИЧКИ ЗИМСКИ СЕМИНАР 2023.

НАСТАВА СРПСКОГ ЈЕЗИКА И
КЊИЖЕВНОСТИ
У ОСНОВНОЈ И СРЕДЊИМ ШКОЛАМА

Београд
2023

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ У БЕОГРАДУ

64. ТРАДИЦИОНАЛНИ РЕПУБЛИЧКИ ЗИМСКИ СЕМИНАР ЗА НАСТАВНИКЕ И ПРОФЕСОРЕ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

НАСТАВА ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ ИЗМЕЂУ
ТРАДИЦИОНАЛНОГ И МОДЕРНОГ ПРИСТУПА

28, 29. и 30. јануар 2023. године

Субота, 28. јануар 2023.

ПЛЕНАРНА ИЗЛАГАЊА

- 09.00–09.30 **Пријављивање (евидентирање) учесника и
дељење семинарског материјала (котиза-
цијски пакет)**
- 09.30–10.00 **Отварање Семинара**
**Поздравна реч председника Друштва (проф.
др Весна Ломпар)**
**Поздравна реч декана Филолошког факул-
тета (проф. др Ива Драшкић Вићановић)**
**Поздравна реч представника Министар-
ства просвете Републике Србије**
- 10.00–10.45 **Акцентска компонента говорне културе
(проф. др Јелица Јокановић Михајлов)**
- 11.00–11.45 **Јаков Игњатовић и српска књижевност (по-
водом два века од рођења) (проф. др Горан
Максимовић)**
- 12.00–12.45 **О генези приповедака Иве Андрића (анали-
за примера) (проф. др Зорица Несторовић)**

- 13.00–13.45 **Додела награда ученицима и наставницима:** најбољи средњошколски писмени задатак, литерарне секције, лингвистичке секције, листови и часописи основних и средњих школа, најбоља методичка припрема
Додела признања заслужним наставницима за 25 година такмичења литерарних секција
- 14.00–15.00 ПАУЗА

РАД У СЕКЦИЈАМА

- 15.00–15.45 **Секундарна дидактичка средства у настави српског као нематерњег језика** (проф. др Весна Крајишник)
- 15.00–15.45 **Пројектно учење кроз примере добре праксе** (др Мирјана Стакић Савковић)
- 16.00–16.45 **Предлог огледног часа: ликовна уметност у обради основних одлика барока** (мср Јана Петровић)
- 16.00–16.45 **Кроз историју српског језика и писма: рашчитавање записа на зидовима манастира** (мср Олга Богуновић)
- 17.00–17.45 **Могућности и предности употребе најновијег омладинског жаргона у настави** (др Биљана Бранић Латинковић)
- 17.00–17.45 **Мотивисање ученика за читање књижевних текстова о колективним страдањима увидом у (интермедијалне) садржаје културе сећања** (мср Милан Вурдеља)
- 18.00–19.00 **ОКРУГЛИ СТО: Актуелна питања образовне реформе у Републици Србији**

Недеља, 29. јануар 2023.

ПЛЕНАРНА ИЗЛАГАЊА

- 10.00–10.45 **Неговање родољубивих осећања у настави српског језика и књижевности** (проф. др Валентина Питулић)
- 11.00–11.45 **Однос префиксације и композиције у настави српског језика** (проф. др Сања Ђуровић)
- 12.00–12.45 **Историјски пут српске приповетке** (проф. др Михајло Пантић)
- 13.00–13.45 **Разговор с писцем** (са Матијом Бећковићем разговор води проф. др Радивоје Микић)
- 14.00–15.00 ПАУЗА

РАД У СЕКЦИЈАМА

- 15.00–15.45 **Кад обрнем ћурак наопако (другачији начини за планирање и организацију наставе)** (Марина Панић)
- 15.00–15.45 **Све је само симбол што ти види око (обрада песама српске модерне)** (Маријана Николић)
- 16.00–16.45 **Настава српског језика као страног у новим околностима** (мрр Никица Стрижак)
- 16.00–16.45 **Истраживачко читање и медијска писменост у интерпретацији романа М. Булгакова „Мајстор и Маргарита“** (доц. др Виолета Кеџман)
- 17.00–17.45 **Формативно оцењивање у настави српског језика и књижевности** (Никола Настић)
- 17.00–17.45 **Пројектна настава од традиционалног ка модерном** (Оливера Поттић)
- 18.00–18.45 **Представљање активности Друштва у 2022. години**
- **Представљање издања Друштва: књиге и часописи** (проф. др Вељко Брборић, проф. др Зона Мркаљ)

- **Представљање резултата рада Интерка-тедарских србистичких конференција у Тршићу** (проф. др Бошко Сувајцић, проф. др Александар Милановић)
- **Представљање радионица у склопу курса *Језичке промене у говору младих и Тумачење књижевног дела*, одржаних у Тршићу, за ученике основних и средњих школа** (проф. др Славко Петаковић, Невена Милосављевић и Ивана Васиљевић)

Понедељак, 30. јануар 2023.

ПЛЕНАРНА ИЗЛАГАЊА

- 10.00–10.45 **Граматички род у дијакхронијској перспективи** (проф. др Виктор Савић)
- 11.00–11.45 **Куда иде српска славистика данас** (проф. др Рајна Драгићевић)

РАД У СЕКЦИЈАМА

- 12.00–12.45 **Развијање међупредметних компетенција у настави и учењу српског језика и књижевности** (мр Данијела Ковачевић Микић)
- 12.00–12.45 **Лексичка поља у популарној музици или шта слушају наши ученици** (мр Зорица Ивановић)
- 13.00–13.45 **Учење кроз игру – примена НТЦ система учења у настави српског језика и књижевности** (Теа Топић Лаништанин)
- 13.00–13.45 **Друштвене мреже, медији и прозодијска норма у гимназијама и средњим стручним школама** (мр Милена Стојановић)
- 14.00 **Годишња скупштина Друштва**

НАПОМЕНА

Управа Друштва задржава право измене програма.

ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ЗАДУЖБИНА „ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ”

ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ У ШКОЛСКОЈ 2022/23. ГОДИНИ

Награда за најуспешније писмене задатке

Друштво за српски језик и књижевност Србије, бавећи се унапређивањем књижевне и језичке културе, спроводи такмичење из књижевности у изради најбољег школског писменог задатка. Уводећи ово такмичење у школе, Друштво је сматрало да такмичење треба да обухвати теме којима се обележавају годишњице и јубилеји значајних писаца и културних догађаја који ће својом актуелношћу подстицати развијање и богаћење изражајних могућности ученика. Циљ такмичења је усавршавање писмености и подстицај на свестраније и слојевито проучавање књижевне уметности. Такмичење из књижевности улази у групу оних такмичења која факултети вреднују на класификационим испитима.

Према Пропозицијама, ово такмичење није обавезно за све школе, нити за све разреде, ни за сва одељења у школи, па ни за све ученике у једном одељењу. Задаци се раде као други школски писмени задатак искључиво на утврђене теме, у свескама за писмене задатке, које професор прегледа, исправља, оцењује, образлаже оцену и потписује пуним именом и презименом. Понуђене теме нису везане за поједини разред, већ наставници одлучују коју тему ће дати у ком разреду. Стручни активи бирају два рада из школе и шаљу их Републичкој комисији до 15. децембра текуће године.

Ове године такмичење је посвећено обележавању следећих јубилеја: 130 година од рођења Милоша Црњанског, 140 година од рођења Симе Пандуровића, 140 година од рођења Франца Кафке, 150 година од рођења Радоја Домановића, 210 година од рођења Петра II Петровића Његоша, и 240 година од настанка Доситејевог дела „Писмо Харалампију”.

Такмичење обухвата израду другог школског писменог задатка на једну од следећих тема:

1. Лутам још, витак, са сребрним луком – сећање на Милоша Црњанског
2. Поезија Симе Пандуровића
3. Човек у Кафкином *Процесу*
4. Домановићева сатирична жаока
5. „Нек се овај вијек горди над свијема вјековима, / он ће ера бити страшна људскијема кољенима”, Петар II Петровић Његош
6. „Писмо Харалампију” (1783) – поруке нашем добу

У Друштво за српски језик и књижевност Србије и ове године пристигли су одабрани писмени задаци из деветнаест градова у Србији. Од 45 задатака у ужи избор ушло је 14 радова, а задаци на овогодишњем такмичењу показују висок степен писмености и језичке културе наших ученика, као и стилску разноликост, оригиналност и надахнутост одабраним темама.

Комисија је донела одлуку да награди писмене задатке 9 (девет) ученика. Истовремено се награђују и њихови професори који су их за ово такмичење припремали. Комисија захваљује свим ученицима и наставницима на учешћу у овом такмичењу, и упућује им срдачне честитке.

ПРВА НАГРАДА

1. **Тијана Петровић, IV разред**, Тринаеста београдска гимназија, Београд
(предметни професор: Софија Ширадовић)
2. **Ђорђе Миловановић, IV разред**, Филолошка гимназија, Београд
(предметни професор: Катарина Вучић)
3. **Филип Љубичић, III разред**, Филолошка гимназија, Београд
(предметни професор: Мирјана Стакић Савковић)

ДРУГА НАГРАДА

1. **Милица Марјановић, III разред**, Филолошка гимназија, Београд
(предметни професор: Мирјана Стакић Савковић)
2. **Огњен Костић, IV разред**, Гимназија, Пирот
(предметни професор: Сузана Јовановић)
3. **Предраг Ђуришић, IV разред**, Гимназија „Вељко Петровић”, Сомбор
(предметни професор: др Лидија Неранцић Чанда)

ТРЕЋА НАГРАДА

1. **Андреа Оука, IV разред**, Карловачка гимназија, Сремски Карловци
(предметни професор: Љиљана Малетин Војводић)
2. **Нађа Ристић, IV разред**, Гимназија „Јован Скерлић”, Владичин Хан
(предметни професор: Анита Стојановић)
3. **Катарина Рајчић, IV разред**, Гимназија у Крушевцу, Крушевац
(предметни професор: Нела Милојевић)

ПИСМЕНИ ЗАДАТАК НАГРАЂЕН ПРВОМ НАГРАДОМ

Тијана Петровић, IV разред,
Тринаеста београдска гимназија, Београд

ЛУТАМ ЈОШ, ВИТАК, СА СРЕБРНИМ ЛУКОМ – СЕЋАЊЕ НА МИЛОША ЦРЊАНСКОГ

Сан о одласку у свет и успеху зацртао је сваки млади човек јер, то је оно што нам даје вредност.

Размишљајући о нашем циљу, схватимо да се све границе бришу. Увек може боље, увек може више, увек може посвећеније. Где год отишли, границе нас неће спречити. Не смеју. Не можемо то допустити.

Борбом за снове, за њихово остварење, прелазимо преко свега, имајући једну звезду водиљу – успех.

И успемо. Циљ је остварен, али борба не престаје. Уживамо у том тренутку успеха који нас чини задовољним. Коначно су стигли моменти које смо одувек прижељкивали.

Једини проблем кога постајемо свесни јесте самоћа на врху. Када нас усамљеност сломи, сетићемо се „жена и деце која остадоше у завичају”. Покушавамо да не размишљамо о томе.

Али, оно што нас обузима је недостатак безбрижности у срцу, времена када смо били „безбрижни, лаки и нежни”. Идеалан живот заправо није такав каквом смо се надали.

У црвеним коралима замишљамо баш оне трешње из завичаја. Да ли им је време за брање? Причињава нам се да чујемо онај фрушкогорски поток који мирно тече. Колико год били далеко, увек ће нас онај исти сребрни лук држати повезаним са местима којима наше срце припада.

Остварење сна видимо као бескрајни плави круг, у коме смо ми баш та звезда; иако је све ово био само сан.

А ја сам свој сан остварила. Ја видех Троју и видех све. И мирне потоке, и планине стамене, и радосне људе, и бескрајна пространства и све лепоте бивства на овоме свету; ал' не видех Требиње и не видех Вишеград.

Не видех ни ћуприју на Дрини, ни место где настрада Радисав са Уништа, Фата Авдагина и Стоја и Остоја. И не осетих везу од 450 година. Зато могу само замишљати те везе.

Да ли се недостатак везе може надокнадити? Можда може, неким другим везама које су ојачане. Веза са местом порекла је веома снажна, као што је то и наш Црњански изјавио.

Ми можемо путовати, летети, и када раширимо крила силни смо и моћни, али морамо се чувати оних који желе да нас спусте спутане на даске свога брода. Чак и тако скучени, осећамо нераскидиву везу са оним што је само наше.

Након свих путовања и авантура у животу, вратићемо се у своје мирно гнездо и тек тада разумети да су остварене везе формирале једно велико клупко, обмотано око Земље.

И раширићу крила, формираћу везе. Видећу Троју, али нећу видети све!

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРОФЕСОРА

Оригинално обрађена тема. Стил изграђен на темељно обрађеној лектури. Лирски тон Црњанског прожима већину реченица.

Одличан (5)

Предметни наставник: *Софија Ширадовић*

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ КОМИСИЈЕ

Рад Тијане Петровић одликује лирска нота прожета вештином, знањем и осећањима, које у младим читаоцима буди Црњански. Акrostих у првом делу рада показује да њене мисли надахњују његове теме, мотиви и симболи, који се преплићу са прочитаном лектиром. Млада душа лута „са сребрним луком”, трагајући за смислом и животним истинама. Овај награђени писмени задатак обилује промишљањем и лирским трагањем на које ученицу подстиче стваралаштво Милоша Црњанског.

Републичка комисија

1. Проф. др Зона Мркаљ, Филолошки факултет, Београд, потпредседник Друштва
2. Проф. др Славко Петаковић, Филолошки факултет, Београд, заменик председника Друштва
3. Мр Верица М. Ракоњац Павловић, члан Управе Друштва
4. Јасмина Станковић, члан Управе Друштва

**ЛИТЕРАРНЕ СЕКЦИЈЕ – НАГРАДА
„ПРОФ. ДР СЛОБОДАН Ж. МАРКОВИЋ”**

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ЗАДУЖБИНА „ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ”

**ТАКМИЧЕЊЕ ЛИТЕРАРНИХ СЕКЦИЈА
ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА СРБИЈЕ**

Колико су последице епидемиолошке ситуације оставиле трага и на рад литерарних секција основних и средњих школа Србије, може да се констатује и према унеколико мањем броју пријављених секција на такмичење и ове године. Ипак, сагледавањем пристиглог материјала на конкурс за одабир најуспешнијих литерарних секција, који су организовали Друштво за српски језик и књижевност Србије, Министарство просвете Републике Србије и Задужбина „Десанка Максимовић”, уочава се колико је код неких секција континуиран вишегодишњи рад плодотворно деловао на све видове разноврсних домета, а колико су неке од секција у међувремену значајно напредовале.

Посебна врста високорангираног рада литерарних секција тиче се превасходно оних примера из основних и средњих школа у којима је остварена добра атмосфера сарадње. Запажена је сарадња појединаца у оквиру групе и где кроз ваљану организацију и распоред обавеза секције поступно стичу и богате вештине појединаца у непрекидном огледању у дOMETИМА колектива. Ентузијазам, стручност и посвећеност руководећих секцијама, истрајност и мотивисаност ученика кроз различите генерације умногоме обезбеђују основу непрекидног развоја секције. Пажљиво осмишљени сусрети, креативно постављени задаци, разнолика исходишта резултата и процена остварења секције у различитим условима деловања, умногоме доприносе како испуњености суштинских циљева рада литерарне групе, тако и њене препознатљивости у средини у којој траје. На-

рочито радује и чињеница да су се ове године у значајној мери свога ангажовања и постигнутих резултата представиле и неке секције које су или међу првим годинама свога рада или до сада нису у пуној мери остваривале солидне резултате. Зато се надамо да овакав тип подстицаја и препознавања може да утиче на систематичност њиховог будућег развоја и учешћа на конкурсима овог типа. У том контексту, Комисија похваљује то што руководиоци секција прате све аспекте приложених препорука за рад литерарних секција, тј. пропозиције такмичења, као и што се секције међусобно угледају и на оне примере рада који су се годинама истакли својим квалитетом и успесима.

О важности деловања литерарне секције у једној средини сведоче и начини њеног препознавања, пре свега, зависе од трагова које литерарна секција оставља. Кроз знање о књижевности, ослонац у уметничким делима и развијање суптилних естетичких вредности, потврђује се упориште трајања сваког духовног колектива, чији је својеврсни ослонац у процесима учења управо и литерарна секција.

Имајући у виду и разматрања преспеле документације на конкурс за литерарне секције основних и средњих школа Србије, и дискусију у вези са садржајем рада, методолошких поставки, начина на који је деловање секције организовано и оцене коначних резултата остварења секције на различитим пољима образовних и културних делатности, Републичка комисија, коју је именovala Управа Друштва, донела је одлуку да се за рад у школској 2021/2022. години награде следеће литерарне секције и професори који њима руководе, при чему свима Комисија упућује искрене честитке и жеље за будуће успехе:

ОСНОВНА ШКОЛА

ПРВА НАГРАДА

1. Литерарна секција ОШ „Миле Дубљевић”, Лајковац
Професори: Лидија Марић Јовановић и Соња Мило-
вановић

ДРУГА НАГРАДА

1. Литерарна секција ОШ „Олга Милошевић”, Смедер-
евска Паланка
Професор: Снежана Чаировић

ТРЕЋА НАГРАДА

1. Литерарна секција ОШ „Попински борци”, Врњачка
Бања
Професор: Јелена Сеочанац
2. Литерарна секција ОШ „Јован Поповић”, Крагујевац
Професор: Сузана Матић

СРЕДЊА ШКОЛА

ПРВА НАГРАДА

1. Литерарна секција Ваљевске гимназије, Ваљево
Професори: мр Милена Милисављевић и Анђелка
Јермић
2. Литерарна секција Карловачке гимназије, Сремски
Карловци
Професор: др Маја Стокин

ДРУГА НАГРАДА

1. Литерарна секција Четрнаесте београдске гимназије, Београд
Професор: Владимир Милојевић
2. Литерарна секција Десете гимназије „Михајло Пупин”, Нови Београд
Професор: Кристина Рајић

ТРЕЋА НАГРАДА

1. Литерарна секција Друге крагујевачке гимназије, Крагујевац
Професори: Гордана Стевановић и Јелена Стевановић

Републичка комисија

1. Проф. др Бошко Сувајџић, потпредседник Друштва, председник Комисије
2. Босиљка Милић, секретар Друштва, секретар Комисије
3. Мр Злата Златановић, члан Управе Друштва
4. Бранка Максимовић, члан Управе Друштва
5. Доц. др Мина Ђурић, члан Управе Друштва

ЛИНГВИСТИЧКЕ СЕКЦИЈЕ

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ВУКОВА ЗАДУЖБИНА

ТАКМИЧЕЊЕ ЛИНГВИСТИЧКИХ СЕКЦИЈА ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА СРБИЈЕ

На конкурс за избор најбољих лингвистичких секција, у организацији Друштва за српски језик и књижевност Србије, Министарства просвете Републике Србије и Вукове задужбине, пријавиле су се лингвистичке секције основних и средњих школа Србије. У Друштво за српски језик и књижевност Србије ове године пристигли су радови лингвистичких секција из различитих градова и различитог садржаја. Сви пристигли радови показју да се лингвистика негује и на настави српског језика и књижевности и у ваннаставном раду.

Првонаграђени радови показали су оригиналност и иновативност у раду. Оно што је карактеристика свих радова јесте разноликост метода и облика рада, праћење достигнућа савремене науке о језику и језичкој култури и посебно високи степен знања ученика примењен у изради пројеката. Приметно је да има доста самосталних лингвистичких ученичких радова. С обзиром на то да секција треба да буде заснована на тимском раду, препорука је да ментор заједно са ученицима на почетку школске године одреди кровну тему за рад у лингвистичкој секцији.

Креативност младих лингвиста истински је на високом нивоу. Истраживања у оквиру секције говоре о подизању квалитета наставног процеса, о откривању најразличитијих законитости српског језика, а оно што посебно треба истаћи, то је ширење и неговање љубави према матерњем језику.

Поштујући пропозиције и критеријуме Правилника о такмичењу лингвистичких секција, Комисија је донела одлуку да се за школску 2021/22. годину награде следеће лингвистичке секције:

ОСНОВНА ШКОЛА

ПРВА НАГРАДА

1. Лингвистичка секција ОШ „Краљ Александар I”, Пожаревац
Професор: Милена Милошевић

ДРУГА НАГРАДА

1. Лингвистичка секција ОШ „Велизар Станковић Корчагин”, Велики Шиљеговац
Професор: Ружица Павловић
2. Лингвистичка секција ОШ „3. октобар”, Бор
Професор: Саша Чорболоковић

ТРЕЋА НАГРАДА

1. Лингвистичка секција ОШ „Живко Љујић”, Нова Варош
Професор: Бојана Меловић

СРЕДЊА ШКОЛА

ПРВА НАГРАДА

1. Лингвистичка секција Гимназије „Свети Сава”,
Пожега
Професор: Марија Јеверичић
2. Лингвистичка секција Пожаревачке гимназије,
Пожаревац
Професор: Марија Запутил
3. Лингвистичка секција Друге крагујевачке гимназије,
Крагујевац
Професор: Александра Радовановић

ДРУГА НАГРАДА

1. Лингвистичка секција Прве крагујевачке гимназије,
Крагујевац
Професори: Мирјана Арнаут, Марио Бадјук и Његош
Гребовић
2. Лингвистичка секција Филолошке гимназије, Београд
Професор: Биљана Бранић Латиновић
3. Лингвистичка секција Ваљевске гимназије, Ваљево
Професор: Милена Петровић

ТРЕЋА НАГРАДА

1. Лингвистичка секција Карловачке гимназије, Срем-
ски Карловци
Професор: Мерима Аранитовић
2. Лингвистичка секција Гимназије у Крушевцу, Кру-
шевац
Професори: Душица Добродолац и Станислава Арсић
3. Лингвистичка секција Васпитно-образовног центра
„Осечина”, Осечина
Професор: Драгица Пуљезевић

Републичка комисија

1. Проф. др Александар Милановић, Филолошки факултет, Београд, председник Комисије
2. Проф. др Милан Стакић, члан Управе Друштва, члан Комисије
3. Надежда Милошевић, члан Управе Друштва, члан Комисије
4. Јагода Жунић, члан Управе Друштва, члан Комисије

ОСНОВНОШКОЛСКИ И СРЕДЊОШКОЛСКИ ЛИСТОВИ И ЧАСОПИСИ

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
ЗАДУЖБИНА МИЛОША ЦРЊАНСКОГ

КОНКУРС ЗА НАЈБОЉЕ ОСНОВНОШКОЛСКЕ И СРЕДЊОШКОЛСКЕ ЛИСТОВЕ И ЧАСОПИСЕ У ШКОЛСКОЈ 2021/2022. ГОДИНИ

Републичка комисија за преглед, вредновање и рангирање школских листова и часописа основних и средњих школа запажа да су школска гласила у мањем броју приспела на Конкурс него претходних година, свакако због познатих нам епидемиолошких прилика. Приспело је из школа 65 листова и часописа (неке школе су имале два броја). Такође се запажа да су странице школских гласила испуњене ведрином и верном сликом своје школе. Са задовољством се читају ученички прилози који нису укалупљени у размишљања поводом неких утврђених светских дана и прослава. Њихову пажњу и знатижељу покренули су догађаји у школи, у свакодневици рада и збивања. То је истовремено и најјачи квалитет ових листова и часописа.

Више нема потребе да се указује на концепцијску уређеност школских гласила (само је један лист стигао на Конкурс као лист ученика и наставника и један је уређен као годишњи извештај школе.) У једном мањем броју часописа нема импресума, нити су јасније ученичке редакције (нема ознака за разред!).

Посебно радује чињеница да су потпуно нестали садржаји пренети са интернета, кратки, снажно илустровани, али без икакве осмишљене везе са суседним текстовима. Та су школска гласила имала савршену и најсавременију технику штампања. У овој групи је само један часопис садржао мали блок таквих прилога, са кратким неповезаним информацијама. Приспели школски листови и часописи врло

често обележавају неки важан догађај у свом окружењу. Основношколски и средњошколски листови и часописи садрже текстове из наше богате историјске прошлости. Овде је реч о неком новом сазнању из наше националне историје или догађају у свету, који је на њих оставио јак утисак.

У овој групи основношколских листова и часописа запажена су два школска листа у којима равноправно објављују своје радове ученици нижих и виших разреда основне школе. То је вероватно због тога што су то мале школе и популација виших разреда нема снаге да припреми и штампа школски лист. Зато је потребно да школа у писму којим пријављује школско гласило на Конкурс нагласи и ту специфичност, јер би се на тај начин лакше сагледао овај проблем и гласило би ушло равноправно у конкуренцију са осталим школским публикацијама.

Прегледом приспелих листова и часописа за награду чланови Републичке комисије, са посебним пријатним осећањем, записивали су високе оцене поред имена великог броја листова и часописа. Врло често се нашао запис: ПРАВИ УЧЕНИЧКИ – ОДЛИЧАН (5).

Једногласно је донета одлука комисије да се за најбоље листове и часописе штампане током школске 2021/2022. године прогласе и награде:

ОСНОВНА ШКОЛА

ПРВА НАГРАДА

1. **Плави круг**, ОШ „Милош Црњански”, Београд
2. **Јелена**, ОШ „Јелена Ћетковић”, Београд
3. **Полет**, ОШ „Никодије Стојановић Татко”, Прокупље

ДРУГА НАГРАДА

1. **Школско звоно**, ОШ „Бора Радић”, Баваниште
2. **Ђерв**, ОШ „Ратко Павловић Ћићко”, Прокупље
3. **Зора**, ОШ „Алекса Шантић”, Гроцка
4. **Наши кораци**, ОШ „Милица Павловић”, Чачак
5. **Ђачки кутак**, ОШ „Руђер Бошковић”, Београд

ТРЕЋА НАГРАДА

1. **Селевачке радости**, ОШ „Ђорђе Јовановић”, Селевац
2. **Кончарац**, ОШ „Раде Кончар”, Београд
3. **Наша Соња**, ОШ „Соња Маринковић”, Београд

СРЕДЊА ШКОЛА

ПРВА НАГРАДА

1. **Развитак**, Пожаревачка гимназија, Пожаревац
2. **Наша реч**, Ваљевска гимназија, Ваљево
3. **Млади филолог**, Филолошка гимназија, Београд

ДРУГА НАГРАДА

1. **Гимназијалац**, Гимназија, Пожега
2. **Испод шешира**, Прва београдска гимназија, Београд
3. **Бранко**, Карловачка гимназија, Сремски Карловци
4. **Пут**, Зрењанинска гимназија, Зрењанин

ТРЕЋА НАГРАДА

1. **Пипета и бирета**, Хемијско-прехрамбена технолошка школа, Београд
2. **Поглед**, Зајечарска гимназија, Зајечар

3. **Гимназијалац**, Ваљевска гимназија, Ваљево
4. **Гимназион**, Гимназија у Чачку, Чачак
5. **Мезимац**, Гимназија и економска школа „Доситеј Обрадовић”, Бачка Топола
6. **Петља**, ТШ „Радоје Љубичић”, Ужице

Републичка комисија

1. Проф. др Вељко Брборић, потпредседник Друштва, председник Комисије
2. Босиљка Милић, секретар Друштва, секретар Комисије
3. Доц. др Милан Алексић, члан Управе Друштва, члан Комисије
4. Мр Злата Златановић, члан Управе Друштва, члан Комисије
5. Проф. др Весна Ломпар, председник Друштва, члан Комисије

Позивамо све заинтересоване да узму учешћа у наредном конкурсy за најбоље листове и часописе основних и средњих школа Србије.

**Друштво за српски језик и књижевност Србије
и редакција часописа *Свет речи*,
у циљу подстицања рада листова и часописа у
основним и средњим школама расписује**

К О Н К У Р С

за најуспешније листове и часописе
основних и средњих школа
објављене у школској 2022/2023. години.

Конкурс почиње даном објављивања, а завршава се 30. октобра 2023. године. Стручна комисија коју именује Управа Друштва и редакција *Света речи* прегледа све приспеле листове и часописе, бира и проглашава три најбоља резултата, објављује и награђује на Зимском семинару дипломом и наградом у књигама. Такође се резултати Конкурса објављују у *Информатору* – публикацији Друштва која прати рад Зимског семинара и у јануарском броју *Света речи*.

Може се вршити увид у све листове и часописе током Зимског семинара 2024. године у просторијама Друштва за српски језик и књижевност Србије, на Филолошком факултету у Београду.

Школе се јављају на Конкурс својим листовима и часописима у обавезном штампаном облику.

Пријаву за Конкурс обавезно прослеђује званично школа.

Листове и часописе слати на адресу:

Друштво за српски језик и књижевност Србије

(Конкурс за школске листове и часописе)

Филолошки факултет, Студенски трг 3

11000 Београд, поштански факс 359

Активности и рад на издавању школских листова и часописа саставни је део годишњих програма образовно-васпитног рада школа. Приликом јављања на конкурс пријаву мора званично да проследи школа у обавезном папирном облику, иначе се пријављен учесник **дисквалификује.**

ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ МЕТОДИКЕ НАСТАВЕ

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ

ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ МЕТОДИКЕ НАСТАВЕ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ НАСТАВНИКА ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА У ШКОЛСКОЈ 2022/2023. ГОДИНИ

НАГРАДА „ПРОФ. ДР МИЛИЈА НИКОЛИЋ”

КОНКУРС ЗА НАЈБОЉУ МЕТОДИЧКУ ПРИПРЕМУ
ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА ИЛИ КЊИЖЕВНОСТИ

Друштво за српски језик и књижевност Србије написало је школске 2016/2017. године наградни конкурс за најбољу методичку припрему часа српског језика или књижевности.

На Скупштини Друштва одлучено је да дипломе за најбоље колеге, чији су радови пристигли на овај конкурс, носе име проф. др Милије Николића, нашег чувеног методичара српског језика и књижевности.

Поред уобичајених параметара које развијена припрема за час садржи, дозвољено је додати и различите прилоге (у зависности од наставне јединице која се обрађује).

Критеријуми који ће бити полазиште за процену квалитета припреме односиће се и на оригинални приступ и решења поставке часа. Вредноваће се стручност, креативност, примереност узрасту и допринос припреме методици као науци о настави. Један наставник на конкурс може послати само једну припрему. Обим припреме може бити од 12 до 15 страница (не рачунајући прилоге који, уколико се додају, могу имати обим до 5 страница). Фонт који се користи је Times New Roman, величина слова 12 (осим у напоменама, кад је 10). Припрема сме да садржи илустрације које је оба-

везно потписати, уколико су преузете (величина фонта 11). Препоручује се да припрема на крају садржи и литературу. Овај део треба уредити према критеријумима за уређење литературе у часопису „Књижевност и језик”. За припрему не постоји формулар. Сваки наставник има право да на свој начин обликује и графички уреди методичку припрему с којом конкурише.

Рок за слање припрема је 1. децембар текуће године.

Додељиваће се најмање по две прве, две друге и две треће награде наставницима који раде у основним школама или средњим стручним школама и гимназијама за најбоље припреме из језика или из књижевности (уз могућност проширивања списка награђених зависно од квалитета пристиглих радова).

Сви пристигли одабрани прилози биће, после Републичког зимског семинара наставника српског језика и књижевности, изложени на сајту Друштва за српски језик и књижевност Србије (уз обавезно навођење аутора) и, самим тим, доступни за даље коришћење у наставној пракси. Зато је припрему за овај конкурс неопходно послати одштампану у три примерка (за чланове Комисије) и у електронској форми. Очекујемо да после Републичког зимског семинара награђени наставници доставе Друштву своје припреме, припремљене за објављивање на сајту (са напоменом: За сајт).

У комисији за одабир најквалитетнијих припрема налазиће се професори и асистенти Методике наставе српског језика и књижевности са Филолошког факултета Универзитета у Београду.

Са радошћу новог дружења и у нади да ћемо од овог такмичења сви имати вишеструке користи, срдачно вас поздрављамо!

РЕЗУЛТАТИ ТАКМИЧЕЊА

На такмичење наставника српског језика и књижевности за најбољу методичку припрему, која носи назив „Проф. др Милија Николић” пристигло је неколико десетина припрема, које су као угледне часове осмислили и послали на конкурс наставници српског језика и књижевности из целе Србије. На основу детаљног увида чланова Комисије у квалитет методичких припрема, у ужи избор је ушло десет радова послатих на конкурс, а награђено је укупно седморо наставника.

Две најбоље методичке припреме биће објављене у *Летопису Друштва* за 2022. годину, а остале награђене припреме наћи ће се на сајту Друштва, после реализације Зимског семинара, уколико нам награђени наставници доставе и електронску верзију свога рада.

ПРВА НАГРАДА

1. Владимир Б. Милојевић, XIV београдска гимназија, Београд
Тема: Истраживачки и домаћи задаци у тумачењу драме *Путујуће позориште Шопаловић*
2. Дуња Николић, XIV београдска гимназија, Београд
Тема: Мајстори за Булгакова

ДРУГА НАГРАДА

1. Татјана Макивић, Основна школа „Петар Петровић Његош”, Зрењанин
Тема: „Поварета”, Симо Матавуљ
2. Бојана Анђелић Ристић и Саша Чорболоковић, Основна школа „Бранко Радичевић”, Нови Сад, Основна школа „3. октобар”, Бор
Тема: Хилда Дајч: *Писма*

ТРЕЋА НАГРАДА

1. Милица Живковић, XIV београдска гимназија, Београд
Тема: Савремени приступ тумачењу Балзаковог романа *Чича Горио*
2. Верица Милошевић, Основна школа „Ђорђе Симеонић”, Подгорац
Тема: Знамените српске научнице
3. Олгица Спасојевић, Основна школа „Петар Лековић”, Пожега
Тема: *Овај дечак се зове Пено Крста*, Милован Данојлић

Републичка комисија

1. Проф. др Зона Мркаљ, потпредседник Друштва
2. Проф. др Вељко Брборић, потпредседник Друштва
3. Др Валентина Илић, асистент на Катедри за српски језик са јужнословенским језицима

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ КОМИСИЈЕ

Ове године прва награда за најбољу методичку припрему додељена је наставницима XIV београдске гимназије. Оно што одликује ове две припреме послате на Конкурс, и што их издваја од других, јесте њихова иновативност, оригиналност и усклађеност са потребама ученика савременог доба.

Драма *Путујуће позориште Шопаловић* Љубомира Симовића одскора је уврштена у нови програм наставе и учења за четврти разред гимназије. Професор Владимир Милојевић је, осмишљавајући начине утврђивања ове драме (претходно обрађене на часу) приказао своје врсно познавање методологије израде задатака за проверу ученичких постигнућа, као и неопходност успостављања корелативних веза између књижевности и других сродних области (историја,

позориште). Ученици су за писање домаћих задатака подстицани оригиналним темама, а међу одговорима на њих посебно су вредни разноврсни приступи реализацији тих тема, посматрано из перспективе ужих интересовања појединаца или група ученика. Овде издвајамо драматизацију, анализу екавског и ијекавског изговора у драми (у вези са карактеризацијом јунака), затим стварање речника непознатих и мање познатих речи (176 одредница), потом речника топонима и, на крају, речника позоришних појмова. Одлични резултати овог истраживачког рада ученика и њихови успешни домаћи задаци допринели су да професор Милојевић понови свој успех на овом конкурс у освоји прво место.

Не мање инвентивна је и припрема професорке Дуње Николић, *Мајстори за Булгакова*. Утврђивање наставне обраде романа *Мајстор и Маргарита* организовано је у више група. Сва задужења су, поред уобичајених захтева, обогаћена специфичностима. На пример, група која је истраживала пишчеву биографију добила је задатак да истражи каква је била судбина пишчевог стваралаштва за живота и после смрти. Друга група је приредила виртуелни обилазак музеја посвећених Михаилу Булгакову (уз коришћење знања руског и енглеског језика). Током средишње етапе двочаса, трећа група је представила како је изгледао свет у доба настајања *Мајстора и Маргарите*. Остварене су корелације књижевности са историјом, социологијом, технологијом, сликарством, музиком и архитектуром. Следеће групе бавиле су се интертекстуалношћу, проналажењем интертекстуалних веза између *Библије* и романа *Мајстор и Маргарита* и између Гетеовог *Фауста* и Булгаковљевог романа. Даљи рад на овој теми показао је спрегу филма (који је режирао Александар Петровић) и оригиналног романа, а ученици су у даљем току двочаса своја знања утврдили организујући квиз. Посебност ове амбициозно осмишљене припреме и успешност њеног реализовања потврђује и израда трејлера за филм, чиме су ученици показали како поуздано користе

нове технологије и успешно обрађују звучни и видео материјал.

Првонаграђеним професорима, као и свим осталим добитницима награде „Проф. др Милија Николић”, од срца честитамо и радујемо се следећем конкурс.

Проф. др Зона Мркаљ,
председник Републичке комисије

ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ВУКОВА ЗАДУЖБИНА

ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ

(Извод из Правилника и Пропозиција такмичења)

Циљ такмичења

Такмичење има за циљ:

- да афирмише најквалитетније резултате у настави српског језика и језичке културе;
- да подстакне ученике на стицање трајнијих лингвистичких знања о матерњем језику, да теоријска знања о језичким појавама и правописној норми успешно примењују;
- да допринесе да ученици боље и потпуније усвоје књижевнојезичку норму, да побољшају своје изражајне способности и да се комплетно служе књижевним језиком;
- да стицањем целовите слике о матерњем језику, квалитативно вишим приступом у проучавању језичке организације и законитости језика, код ученика треба да развије сазнање о значају књижевног језика и језичке културе.

Организација такмичења

Организатори такмичења су: Друштво за српски језик и књижевност Србије, Министарство просвете Републике Србије и Вукова задужбина.

Такмичења се спроводе на следећим нивоима:

- школско;
- општинско;
- окружно (градско);
- Републичко.

Школско такмичење организују и спроводе активности наставника српског језика, према календару такмичења.

Општинска и окружна (градска) такмичења организују и спроводе активности наставника српског језика, односно комисије које формирају одговарајуће подружнице Друштва за српски језик и књижевност Србије.

Републичко такмичење организује у оквиру **Ђачког Вуковог сабора** Друштво, односно Управа Друштва у сарадњи са Министарством просвете и Вуковом задужбином. Управа Друштва именује: Организациони одбор за организовање и спровођење такмичења (на 2 године), комисије за израду стручног материјала за проверу знања ученика (тест), комисије за преглед радова ученика који су се пласирали за Републичко такмичење са окружних такмичења и установљење коначног списка учесника на Републичком такмичењу, комисију за припрему и спровођење Републичког такмичења, објављивање резултата.

Учесници такмичења

Ученици 5, 6, 7. и 8. разреда основне школе учествују на школском, општинском и окружном такмичењу, а ученици 7. и 8. разреда и на Републичком такмичењу.

Ученици 1, 2, 3. и 4. разреда средњих школа учествују на школском, општинском, окружном (градском) такмичењу и Републичком такмичењу.

Општине са једном средњом школом треба да се прикључе најближој општини.

Да би ученик учествовао на вишем ступњу такмичења, мора да учествује на претходном ступњу и да покаже одређене резултате.

Ученици који су у прошлогодишњем циклусу такмичења учествовали на окружном такмичењу стичу право директног учешћа на општинском такмичењу, а учесници на Републичком такмичењу директно право учешћа на окружном такмичењу. Ови ученици не улазе у утврђен број ученика за једну школу, односно општину, округ.

Број ученика – учесника

Број ученика – учесника на општинском такмичењу у сваком разреду сразмеран је броју одељења у школама (највише једно одељење – један ученик, изузетно у петом разреду два ученика по одељењу).

На **окружном** такмичењу могу да учествују најбољи ученици који су освојили најмање 75% од могућих поена (минимум 15 бодова) на општинском такмичењу.

Коначан списак, искључиво **на основу увида у тестове и броја освојених поена, утврђује Републичка комисија и позива ученике на Републичко такмичење.**

На **Републичком такмичењу** учествују ученици основне школе из 7. и 8. разреда који су на окружним такмичењима показали најбољи резултат – освојили најмање 90% од могућих поена (минимум 18 бодова).

На Републичком такмичењу учествују ученици средњих школа који су на окружном такмичењу показали најбољи резултат – освојили најмање 90% од могућих поена (минимум 18 бодова).

Организатори нижег ступња такмичења дужни су да организаторима наредног ступња доставе резултате такмичења са списком свих учесника и потребним подацима (презиме и име ученика, презиме и име предметног наставника, школа, место, број освојених поена) и попуњену збирну табелу за све школе – учеснике у такмичењу, у року од три дана по одржаном такмичењу.

После одржаних окружних такмичења, за све учеснике који су освојили преко 90% од могућих поена **треба обавезно доставити документацију – тестове (и збирну табелу са претходних нивоа такмичења) Републичкој комисији под шифром и дешифроване, која на основу увида у тестове врши коначан избор ученика – учесника из сваког разреда и позива их на Републичко такмичење.** Организатори такмичења су дужни да то учине у року од 3 дана по одржаном такмичењу. Сви тестови са прекорачењем рока неће се разматрати.

Тест за проверу знања

На сваком ступњу такмичења учесници раде тест који садржи 20 питања и вреднује се са 20 поена. Израда теста на свим нивоима такмичења траје 90 минута и ради се под шифром.

Тестове за општинска, окружна и Републичка такмичења утврђује Републичка комисија за израду тестова и благовремено их доставља задуженим представницима школских округа, који се старају о њиховом умножавању и дистрибуцији.

Календар такмичења

ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

Школско такмичење	– до краја јануара 2023. године
Општинско такмичење	– 25. 02. 2023. године
Окружно такмичење	– 01. 04. 2023. године
Републичко такмичење	– 27. 05. 2023. године (Тршић)

СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

Школско такмичење	– до краја јануара 2023. године
Општинско такмичење	– 25. 02. 2023. године
Окружно такмичење	– 01. 04. 2023. године
Републичко такмичење	– 28. 05. 2023. године (Тршић)

Сви нивои такмичења (сем школских) одржавају се у исто време према календару такмичења, са почетком у 10.00 часова. Такмичење ван утврђеног календара се дисквалификује.

Вредновање постигнутих резултата

На нивоу школског такмичења резултате вреднује комисија коју бира стручни актив наставника/професора српског језика и књижевности.

На нивоу општинског такмичења резултате вреднује стручна комисија коју образује стручно друштво – односно подружница.

На нивоу окружног (градског) такмичења резултате вреднује стручна комисија коју чине најмање три члана, а коју образује стручно друштво – подружница (наставници школа, професори универзитета, института и др.).

На нивоу Републичког такмичења резултате вреднује стручна комисија од најмање три члана коју бира Управа Друштва.

На нивоима општинског и окружног (градског) такмичења прво место освајају ученици са 20 и 19, друго место са 18 и 17 и треће место са 16 и 15 бодова. Ученици који на окружном такмичењу освоје 15, 16 и 17 бодова могу добити од школа задужених за издавање диплома диплому за друго (17 бодова) или треће место (16 и 15 бодова), али немају проходност на даљи ниво такмичења.

На Републичком такмичењу прво место добија ученик са 20 бодова. Уколико нема ученика који је освојио 20 бодова, прво место припада оном ученику који је освојио 19

бодова. У односу на почетни број бодова рангирају се друго и треће место.

За најбоље резултате (у рангу) ученици на свим нивоима такмичења освајају I, II и III место и награђују се књигама и дипломом организатора такмичења (према могућностима организатора). Дипломе за добијено прво, друго и треће место на општинском и окружном нивоу додељују школе које су домаћини такмичења, односно органи локалне самоуправе.

На Републичком такмичењу сви наставници чији су учесници освојили I, II и III место награђују се књигама и захвалницом Друштва за српски језик и књижевност Србије.

Дипломе потписују организатори такмичења:

- на Републичком такмичењу: Министарство просвете Републике Србије, Друштво за српски језик и књижевност Србије, Вукова задужбина;
- на општинском и окружном такмичењу: одељење Министарства просвете и подружница Друштва (односно стручни актив, док су школе у којима се такмичење одржава само реализатори).

Ученици који нису учествовали на општинском такмичењу, а имају директан пласман за окружно, не могу добити диплому.

Ученици који су у завршном разреду освојили једно од прва три места на Републичком такмичењу ослобађају се пријемног испита из српског језика на факултетима где се полаже српски.

Приговори и жалбе

На свим нивоима такмичења, чим се такмичење обави и комисије за преглед преузму ученичке радове, организатор је дужан да на јавном месту, доступном ученицима, изложи тестове и решења, како би ученици са својим наставницима били у могућности да провере свој рад.

После саопштења резултата, уколико ученик – учесник такмичења сматра да његов рад, из било којих разлога, заслужује већи број поена, има право на писмени приговор, односно жалбу. **Приговор званично прослеђује школа** председнику комисије на одговарајућем нивоу (на Републичком такмичењу – председнику централне комисије) у року од 7 дана од саопштења. Председник комисије је дужан да у року од 7 дана по добијеном приговору да писмени одговор са образложењем комисије (на Републичком такмичењу – комисије за приговоре), који се званично прослеђује школи.

ПРОГРАМ ТАКМИЧЕЊА ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ

ОСНОВНА ШКОЛА

5. разред

ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ

Променљиве врсте речи.

Именице: значење и врсте именица; промена именица (деклинација); граматичка основа, наставак за облик, појам падежа; основне функције и значења падежа.

Придеви: значење и врсте придева; род, број, падеж и компарација придева; слагање придева са именицом у роду, броју и падежу.

Заменице: личне заменице; промена по падежима; наглашени и ненаглашени облици; употреба заменице сваког лица *себе*.

Бројеви: врсте и употреба.

Правопис: писање великог слова у вишечланим географским називима, у називима институција, предузећа, установа, организација; велико и мало слово у писању присвојних придева; писање заменице *Ви* из поштовања; писање речце *нај* у суперлативу; писање вишечланих основних и редних бројева.

Синоними и антоними.

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ

Глаголи: глаголски вид (несвршени и свршени); глаголски род (прелазни, непрелазни и повратни глаголи); глаголски облици (инфинитив, презент, перфекат, футур I).

Непроменљиве врсте речи: прилози и предлози.

Предикатска реченица: предикат (глаголски и именски); слагање предиката са субјектом у лицу, броју и роду; прави и неправи објекат; прилошке одредбе; апозиција.

Правопис: писање одричне речце *не* уз именице, придеве и глаголе; интерпункцијски знаци (запета у набрајању, уз вокатив и апозицију; наводници уз наслове дела и називе школа; црта уместо наводника у управном говору).

Место акцента у вишесложним речима.

Некњижевне речи и туђице.

6. разред

ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ

Подела речи по настанку: просте речи и творенице; породица речи, уочавање корена речи. Саставни делови твореница (творбене основе, префикси и суфикси). Граматичка основа и граматички наставци у поређењу са творбеном основом и суфиксима.

Настанак гласова и говорни органи; подела гласова: самогласници и сугласници (прави сугласници и сонанти). Подела сугласника по звучности и по месту изговора.

Подела речи на слоге; слоготворно *р*.

Гласовне промене – уочавање у грађењу и промени речи: непостојано *а*; промена *л* у *о*; палатализација; сибиларизација; јотовање; једначење сугласника по звучности; једначење сугласника по месту изговора; губљење сугласника.

Независне предикатске реченице – појам комуникативне функције; подела на обавештајне, упитне, заповедне, жељне и узвичне реченице.

Правопис: правописна решења у вези са гласовним променама; писање имена васионских тела.

Аугментативи (са пејоративима), деминутиви (са хипокористима).

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ

Заменице: неличне именичке заменице (односно-упитне, неодређене, опште, одричне); придевске заменице: присвојне (с нагласком на употребу заменице *свој*), показне, односно-упитне, неодређене, опште, одричне); граматичке категорије заменица: род, број, падеж и лице.

Грађење и основна значења глаголских времена: аорист, имперфекат (само на нивоу препознавања; имперфекат глагола *бити*); плусquamперфекат.

Правопис: писање именичких и придевских одричних заменица са предлозима; писање заменице *Ваш* великим почетним словом; правописна решења у вези са писањем обрађених глаголских облика.

Разликовање дугих и кратких акцената.

7. разред

ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ

Грађење и основна значења глаголских облика: футур II, императив, потенцијал; трпни глаголски придев, глаголски прилог садашњи и глаголски прилог прошли. Подела глаголских облика на просте и сложене и на личне (времена и начини) и неличне.

Непроменљиве врсте речи.

Појам синтагме (главни члан и зависни чланови); врсте синтагми: именичке, придевске, прилошке и глаголске. Атрибут у оквиру именичке синтагме.

Реченични чланови: субјекат, предикат (прост и сложен, глаголски и именски), прави објекат, неправи објекат, логички субјекат, прилошке одредбе. Реченични чланови исказани речју и синтагмом.

Напоредни односи међу реченичним члановима – саставни, раставни и супротни.

Конгруенција – основни појмови: слагање придева и именице (у роду, броју и падежу) и глагола у служби предиката са именицама у служби субјекта (у лицу, броју и роду).

Правопис: правописна решења у вези са обрађеним глаголским облицима.

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ

Појам комуникативне и предикатске реченице.

Независне предикатске реченице – напоредни односи међу независним реченицама (саставни, раставни, супротни, искључни и закључни).

Дугоузлазни и дугосилазни акценат.

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ

Зависне предикатске реченице: изричне, односне, месне, временске, узрочне, условне, допусне, намерне, последичне и поредбене. Служба зависних реченица у оквиру више реченице или синтагме. Напоредни односи међу зависним реченицама.

Реченични чланови исказани речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и зависном реченицом.

Правопис: интерпункција у вези са зависним реченицама (запета, тачка и запета). Писање скраћеница. Комбиновање правописних знакова.

8. разред

ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ

Језик Словена у прапостојбини; сеобе Словена и стварање словенских језика. Мисија Ћирила и Методија. Почетак писмености код Срба. Старословенски језик и писма (глаголица и ћирилица). Развој српског књижевног језика: српкословенски, рускословенски, славеносрпски језик.

Вук Караџић – реформа језика, писма и правописа. Књижевни језик код Срба од Вука до данас (основни подаци). Језици националних мањина (основни подаци).

Основне језичке групе у Европи и место српског језика у породици словенских језика.

Дијалекти српског језика: екавски (призренско-тимочки, косовско-ресавски, шумадијско-војвођански) и ијекавски (зетско-рашки и источнохерцеговачки).

Народни језик (језик као скуп дијалеката) и књижевни (нормирани) језик.

Грађење речи: основни модели: извођење, слагање, префиксација; просте речи и творенице (изведенице, сложенице, префиксалне творенице); састав твореница: корен, творбена основа, префикс, суфикс.

Систематизација претходно обрађених садржаја из фонетике: подела гласова; слог и подела речи на слоге; гласовне промене.

Правопис: генитивни знак; спојено и одвојено писање речи (сложенице, полусложенице, синтагме); писање имена из страних језика са акцентом на њихову промену.

Краткоузлазни и краткосилазни акценат; правила о распореду акцената и неакцентованих дужина (основни појмови).

Застареле речи; нове речи – неологизми. Једнозначност и вишезначност речи; лексичка метафора и лексичка метонимија као механизми остваривања вишезначности.

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ

Систематизација претходно обрађених садржаја из морфологије. Врсте и подврсте речи; граматичке категорије променљивих речи.

Синонимија, антонимија и хомонимија.

Бирократски језик. Функционални стилови; писани стилови јавне комуникације – публицистички (новинарски), научни, административни стил.

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ

Систематизација претходно обрађених садржаја из синтаксе: реч, синтагма, предикатска и комуникативна реченица; подела независних реченица према комуникативној функцији; реченични чланови; врсте синтагми; исказивање реченичних чланова речју, синтагмом, предлошко-падежном конструкцијом и зависном реченицом; врсте зависних реченица; напоредни односи међу реченичним члановима и реченицама; конгруенција.

Правопис: црта и цртица; други интерпункцијски и правописни знаци. Систематизација претходно обрађених садржаја из правописа.

СРЕДЊА ШКОЛА

1. разред

ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ

Општи појмови о језику.

Место језика у људском животу. Својства језика и његове функције. Језик и комуникација. Основне науке које се баве језиком.

Историја књижевних језика код Срба. Почети словенске писмености и стварање старословенског језика. Књижевни језици код Срба до 19. века: српскословенски језик (Запис Глигорија дијака у *Мирослављевом јеванђељу*), рускословенски језик, славеносрпски језик.

Изговор гласова и улога говорних органа. Подела гласова српског језика по начину творбе. Обнављање поделе гласова по месту изговора и по звучности.

Фонолошке и морфофонолошке алтернације: обнављање гласовних алтернација рађених у основној школи.

Новe морфофонолошке алтернације: асимилација и сажи-мање самогласника, покретни вокали, промена *o* у *e*, превој вокала, дисимилација вокала. Морфофонолошке алтернације и њихова улога у промени и грађењу речи.

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ

Акценатски систем српског књижевног језика. Основна правила о распореду акцената и постакценатских дужина.

Фонолошки систем српског књижевног језика. Слог и подела речи на слоге (фонетска и семантичка граница слога).

Преношење речи у нови ред (разлике у односу на поделу речи на слоге).

Велико слово (писање устаљених атрибута и титула као делова имена, писање назива разних манифестација, грађевина, споменика, докумената, закона, уметничких дела и сл.).

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ

Појам акценатске (фонетске) речи. Проклитике и енклитике.

Дијалекти српског језика (основни појмови). Екавски и ијекавски изговор. Дијалекти и књижевни језик.

Правопис: писање сугласника *j* и *x*; писање цртице; писање спојева предлог + заменица (нпр.: *са мном* и сл.), писање енклитике иза запете.

2. разред

ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ

Књижевни језик. Почетак стандардизације српског књижевног језика и правописа у првој половини 20. века. Развој српског књижевног језика у 19. и 20. веку.

Врсте речи. Променљиве и непроменљиве речи. Морфолошке и класификационе категорије речи.

Именице. Именичке категорије (падеж и број; род). Врсте именица. Основно о деκлинацији именица. Придеви. Придевске категорије (род, број, падеж, вид, степен поређења). Врсте придева. Основне карактеристике деκлинације и компарације придева.

Правопис: правописни знаци. Разлика између етимолошког и фонолошког правописа.

Појам морфеме и разликовање граматичке од творбене анализе речи (творбена основа и наставак и граматичка основа и наставак).

Непроменљиве врсте речи: прилози, предлози, речце, везници и узвици.

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ

Заменице: именичке заменице: личне и неличне. Придевске заменице. Деκлинација заменица.

Бројеви: главни и редни бројеви. Врсте главних бројева: основни бројеви, збирни бројеви, бројне именице на *-ица* (*двојица, тројица* итд.), бројни придеви (*једни, -е, -а, двоји, -е, -а* итд.).

Правопис: скраћенице.

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ

Глаголи: непрелазни, прелазни и повратни глаголи.

Подела глагола по виду. Морфолошке глаголске категорије: време и начин; лице и број (и род – код облика који разликују род); стање – актив и пасив; потврдносћ/одричносћ.

Конјугација (глаголске основе, лични и нелични облици, облици пасива).

Правопис: Састављено и растављено писање речи.

3. разред

ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ

Основни начини творбе речи у српском језику: извођење, слагање, префиксација, комбинована творба, творба претварањем. Важнији модели за грађење именица, придева и глагола. Најважнији префиксоиди и суфиксоиди у српском језику. Полусложенице и правописна решења у вези с њима.

Лексикологија и лексикографија. Најважнији речници српског језика. Полисемија; метафора, метонимија, синегдоха (као језички механизми за богађење речника). Синонимија, антонимија, хомонимија, хиперонимија, паронимија. Класификација лексике с обзиром на порекло (народне речи, позајмљенице, црквенословенске речи) и сферу употребе (историзми, архаизми, неологизми, термини). Некњижевна лексика српског језика: дијалектизми и регионализми, жаргон и вулгаризми.

Основни појмови о фразеологији и фразеолошким јединицама. Фразеологизми у различитим функционалним стиловима.

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ

Реченице у ширем смислу (комуникативне реченице) и реченице у ужем смислу (предикатске реченице); реч као синтаксичка јединица; синтагме и врсте синтагми (именичке, придевске, прилошке, глаголске).

Реченични чланови: субјекат, предикат (глаголски, именски, прилошки; прост и сложен предикат), допунски предикатив, прави објекат, неправи објекат, прилошке одредбе и допуне; издвојене одредбе (апозиција, апозитив).

Посебни типови предикатских реченица (пасивне реченице, безличне реченице, безличне реченице са логичким субјектом и обезличене реченице).

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ

Функционални стилови српског књижевног језика.
Одлике разговорног стила.

Настанак и развој писма.

Правопис: транскрипција речи из страних језика (основни принципи и примери); промена страних имена и презимена.

4. разред

ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ

Појам падежног система и предлошко-падежних конструкција. Основе именичке, придевске и прилошке вредности падежних односно предлошко-падежних конструкција. Падежна синонимија. Поливалентност падежа. Предлошки изрази.

Конгруенција: дефиниција и основни појмови; граматичка и семантичка конгруенција у роду и броју. Ред речи у реченици (типично распоређивање синтаксичких јединица).

Систем зависних реченица. Обележја зависних реченица. Врсте зависних реченица: изричне (са управним и неуправним говором), односне, месне, временске, узрочне, условне, допусне, намерне, поредбене и последичне. Основне вредности које зависне реченице могу имати: именичку, придевску и прилошку.

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ

Основна употреба и значење личних глаголских облика: временска и модална значења презента, перфекта, крњег перфекта, аориста, имперфекта, плусквамперфекта, футура I, футура II, потенцијала и императива.

Врсте независних реченица (обавештајне, упитне, заповедне, жељне и узвичне). Специјалне независне реченице.

Напоредне конструкције (координација). Појам напоредног односа. Обележавање напоредног односа. Главни типови напоредних конструкција: саставне, раставне, супротне, искључне, закључне и градационе.

Основни појмови о негацији: одричне и потврдне реченице, типични случајеви општег и посебног негирања у одричним реченицама, појам двоструког негирања.

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ

Општи појмови и језику. Еволуција језика. Језици у свету и језичке породице: индоевропска језичка породица и њене главне гране – балто-словенска, италска, германска, келтска, индоиранска, грчка, албанска и јерменска; угро-финска језичка породица.

Интерпункција.

Функционални стилови српског књижевног језика. Одлике научног и књижевноуметничког стила. Систематизација диференцијалних особина свих функционалних стилова.

* * *

Састављачи тестова су обавезни да прате наставне садржаје за поједине разреде и нивое такмичења.

Правилник о организовању и спровођењу такмичења из српског језика и језичке културе садржи табеле, које организатори такмичења свих нивоа попуњавају и прослеђују са списковима организаторима вишег ступња такмичења.

Литература за учеснике такмичења

Садржаји такмичења су садржаји редовне наставе српског језика прописани **важећим** Наставним планом и програмом. Учесници такмичења за свој рад и припрему ко-

ристе искључиво уџбенике који су одобрени од Министарства просвете Републике Србије (www.mprn.gov.rs).

На такмичењима се користи *Правонис српскога језика Матице српске*, издање 2010. године, Пешикан, Пижурица, Јерковић, уређивачки одбор: Пешикан, Дешић, Остојић, Станојчић.

Напомене:

На свим нивоима такмичења биће испитано градиво реализовано до тог нивоа такмичења и градиво предвиђено за све претходне нивое такмичења (најмање 13 питања), као и градиво предвиђено за све претходне разреде (највише 7 питања).

Састављачи тестова ће приликом свог рада пратити Наставни план и програм за дати разред и имати на уму различита решења појединих језичких питања која се могу наћи у акредитованим уџбеницима.

КЊИЖЕВНА ОЛИМПИЈАДА

ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ („КЊИЖЕВНА ОЛИМПИЈАДА”)

(Извод из Правилника и Пропозиција такмичења)

Циљеви такмичења

Такмичење има за циљ:

- популаризацију предмета Српски језик и књижевност;
- развијање ученичких знања, вештина и способности у областима Читање и Књижевност;
- развијање љубави према читању, доживљавању и тумачењу књижевноуметничких дела;
- оспособљавање ученика за језичко-стилску анализу уметничких текстова;
- подстицање ученика да развију способност за естетско вредновање српске и светске књижевности;
- развијање ученичког интересовања према историји књижевности, теорији књижевности и књижевној критици;
- упознавање ученика са животом и стваралаштвом најзначајнијих српских и светских писаца;
- повезивање наставних садржаја из српског језика, књижевности и језичке културе.

Организација такмичења

Организатори такмичења су: Друштво за српски језик и књижевност Србије, Министарство просвете Републике Србије и Карловачка гимназија.

Такмичења се спроводе на следећим **нивоима:**

- школско;
- општинско;

- окружно (градско);
- Републичко.

Школско такмичење организују и спроводе активи наставника српског језика, према календару такмичења.

Општинска и окружна (градска) такмичења организују и спроводе активи наставника српског језика, односно комисије које формирају одговарајући школски окрузи и подружнице Друштва за српски језик и књижевност Србије.

Републичко такмичење организује се у оквиру Друштва, односно Управа Друштва у сарадњи са Министарством просвете и Карловачком гимназијом. Управа Друштва именује: Организациони одбор за организовање и спровођење такмичења (на 2 године), комисије за израду стручног материјала за проверу знања ученика (тест), комисије за преглед радова ученика који су се пласирали за Републичко такмичење са окружних такмичења и установљење коначног списка учесника на Републичком такмичењу, комисију за припрему и спровођење Републичког такмичења, објављивање резултата.

Учесници такмичења

Ученици 7. и 8. разреда основне школе учествују на школском, општинском, окружном такмичењу и на Републичком такмичењу.

Ученици 1, 2, 3. и 4. разреда гимназија и средњих стручних школа учествују на школском, општинском, окружном (градском) такмичењу и на Републичком такмичењу.

Да би ученик учествовао на вишем степену такмичења, мора да учествује на претходном нивоу и да покаже одређене резултате.

Ученици који су у прошлогодишњем циклусу такмичења учествовали на окружном такмичењу стичу право директног учешћа на општинском такмичењу, а учесници на Републичком такмичењу директно право учешћа на окружном такмичењу. Ови ученици не улазе у утврђен број ученика за једну школу, односно општину, округ.

Број ученика – учесника

Број ученика – учесника на општинском такмичењу у сваком разреду сразмеран је броју одељења у школама (највише једно одељење – један ученик, изузетно у седмом разреду два ученика по одељењу).

На **окружном** такмичењу могу да учествују најбољи ученици који су освојили најмање 75% од могућих поена на општинском такмичењу (минимум 15 бодова).

Коначан списак, искључиво **на основу увида у тестове и броја освојених поена, утврђује Републичка комисија и позива ученике на Републичко такмичење.**

На **Републичком такмичењу** учествују ученици основне школе из 7. и 8. разреда који су на окружним такмичењима показали најбољи резултат – освојили најмање 90% од могућих поена (минимум 18 бодова).

На **Републичком такмичењу** учествују ученици гимназија и средњих стручних школа који су на окружном такмичењу показали најбољи резултат – освојили најмање 90% од могућих поена (минимум 18 бодова).

Организатори нижег ступња такмичења дужни су да организаторима наредног ступња доставе резултате такмичења са списком свих учесника и потребним подацима (презиме и име ученика, презиме и име предметног наставника, школа, место, број освојених поена) и попуњену збирну табелу за све школе – учеснике у такмичењу, **у року од три дана по одржаном такмичењу.**

После одржаних окружних такмичења, за све учеснике који су освојили преко 90% од могућих поена **треба обавезно доставити документацију – тестове (и збирну табелу са претходних нивоа такмичења) Републичкој комисији под шифром и дешифроване, која на основу увида у тестове врши коначан избор ученика – учесника из сваког разреда и позива их на Републичко такмичење.** Организатори такмичења су дужни да то учине у року од 3 дана по одржаном такмичењу. Сви тестови са прекорачењем рока неће се разматрати.

Тест за проверу знања

На сваком ступњу такмичења учесници раде тест који садржи 20 питања и вреднује се са 20 поена. Израда теста на свим нивоима такмичења траје 90 минута и ради се под шифром. Тестове за општинска, окружна и Републичка такмичења утврђује Републичка комисија за израду тестова и благовремено их доставља задуженим представницима школских округа у Србији, који се старају о њиховом умножавању и дистрибуцији (за ниже нивое такмичења), односно Карловачкој гимназији (за Републичко такмичење).

Календар такмичења

ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

- Школско такмичење – до краја јануара 2023. године
- Општинско такмичење – 11. 02. 2023. године
- Окружно такмичење – 04. 03. 2023. године
- Републичко такмичење – 29. 04. 2023. године

СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

- Школско такмичење – до краја јануара 2023. године
- Општинско такмичење – 11. 02. 2023. године
- Окружно такмичење – 11. 03. 2023. године
- Републичко такмичење – 30. 04. 2023. године

Такмичење ван утврђеног календара и времена се дисквалификује.

Вредновање постигнутих резултата

На нивоу школског такмичења резултате вреднује комисија коју бира стручни актив наставника/професора српског језика и књижевности.

На нивоу општинског такмичења резултате вреднује стручна комисија коју образује стручно друштво – односно подружница.

На нивоу окружног (градског) такмичења резултате вреднује стручна комисија коју чине најмање три члана, а коју образује стручно друштво – подружница (наставници школа, професори универзитета, института и др.).

На нивоима општинског и окружног (градског) такмичења прво место освајају ученици са 20 и 19, друго место са 18 и 17 и треће место са 16 и 15 бодова. Ученици који на окружном такмичењу освоје 15, 16 и 17 бодова могу добити од школа задужених за издавање диплома диплому за друго (17 бодова) или треће место (16 и 15 бодова), али немају проhodност на даљи ниво такмичења.

На нивоу Републичког такмичења резултате вреднује стручна комисија од најмање три члана коју бира Управа Друштва. Прво место добија ученик са 20 бодова. Уколико нема ученика који је освојио 20 бодова, прво место припада оном ученику који је освојио 19 бодова. У односу на почетни број бодова рангирају се друго и треће место.

За најбоље резултате (у рангу) ученици на свим нивоима такмичења освајају I, II и III место и награђују се књигама и дипломом организатора такмичења (према могућностима организатора). Дипломе за добијено прво, друго и треће место на општинском и окружном нивоу додељују школе које су домаћини такмичења, односно органи локалне самоуправе.

На Републичком такмичењу сви наставници чији су учесници освојили I, II и III место награђују се књигама и захвалницом Друштва за српски језик и књижевност Србије.

Дипломе потписују организатори такмичења:

- на Републичком такмичењу: Министарство просвете, Друштво за српски језик и књижевност Србије, Карловачка гимназија;
- на општинском и окружном такмичењу: одељење Министарства просвете и подружница Друштва (односно стручни актив, док су школе у којима се такмичење одржава само реализатори).

Ученици који нису учествовали на општинском такмичењу, а имају директан пласман за окружно, не могу добити диплому.

Ученици који су у завршном разреду освојили једно од прва три места на Републичком такмичењу ослобађају се пријемног испита из књижевности на факултетима где се ова област полаже.

Приговори и жалбе

На свим нивоима такмичења, чим се такмичење обави и комисије за преглед преузму ученичке радове, организатор је дужан да на јавном месту, доступном ученицима, изложи тестове и решења, како би ученици са својим наставницима били у могућности да провере свој рад.

После саопштења резултата, уколико ученик – учесник такмичења сматра да његов рад, из било којих разлога, заслужује већи број поена, има право на писмени приговор, односно жалбу. **Приговор званично прослеђује школа председнику комисије на одговарајућем нивоу (на Републичком такмичењу – председнику централне комисије) у року од 7 дана од саопштења. Председник комисије је дужан да у року од 7 дана по добијеном приговору да писмени**

одговор са образложењем комисије (на Републичком такми-
чењу – комисије за приговоре), који се званично прослеђује
школи.

ПРОГРАМ ТАКМИЧЕЊА ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ

ОСНОВНА ШКОЛА

VII РАЗРЕД

Школски ниво такмичења из књижевности подразумеваће наставно градиво 5. и 6. разреда из области Књижевност, као и савладане садржаје из 7. разреда до краја првог полугодишта, закључно са децембром.

Општински ниво такмичења обухватиће и градиво предвиђено за јануар и фебруар. За окружни ниво такмичења потребно је да ученици изуче и дела планирана за март предлогом распореда градива. За републички ниво такмичења ученици ће припремити градиво седмог разреда у целости, уз познавање раније обрађеног градива у петом и шестом разреду другог циклуса основног образовања и испитања.

Познавање књижевних термина испитиваће се и на познатим и на ученицима непознатим текстовима, датим у краћем одломку или у форми реченице у задатку.

КЊИЖЕВНОСТ

Општински ниво такмичења

Мирослав Антић: *Плави чуперак* (избор), *Шашава књига* (избор)

Рабиндранат Тагоре: *Папирни бродови*

Иво Андрић: *Јелена, жена које нема* (избор)

Десанка Максимовић: *Крвава бајка*

Стеван Раичковић: *После кише*

Вислава Шимборска: *Облаци*

Антоан де Сент Егзипери: *Мали Принц*

Народне бајке: *Међедовић, Чудотворни прстен, Златоруни ован*

Петар Кочић: *Кроз међаву*

Ана Франк: *Дневник Ане Франк* (одломак)
Алфонс Доде: *Последњи час*
Ефраим Кишон: *Код куће је најгоре* (избор)
Данило Киш: *Прича о печуркама*
Душан Ковачевић: *Свемирски змај*
Свети Сава у књижевности: одломак из *Житија Светог Симеона* (о опроштају оца од сина); избор из народних прича и предања (на пример *Свети Сава и ђаво*, легенде о Светом Сави); избор из ауторске поезије о Светом Сави (Матија Бећковић: *Прича о Светом Сави*)
Пословице; изреке; питалице; загонетке.

Окружни ниво такмичења

Михајло Пупин: *Са пашњака до научењака* (одломак)
Милан Ракић: *Божур*
Епске народне песме покосовског тематског круга (*Смрт војводе Пријезде, Диоба Јакишића*)
Светлана Велмар-Јанковић: *Српски Београд деспота Стефана* (одломак)
Гордана Малетић: *Зебња*
Владислав Петковић Дис: *Међу својима*
Милутин Бојић: *Плава гробница*
Милош Црњански: *Наша небеса* (Крф, плава гробница – одломак)

Републички ниво такмичења

Епске народне песме о хајдуцима (*Мали Радојица, Стари Вујадин, Старина Новак и кнез Богосав*)
Јанко Веселиновић: *Хајдук Станко*
Епске народне песме о ускоцима (*Иво Сенковић и ага од Рибника, Ропство Јанковић Стојана*)
Стефан Митров Љубиша: *Кањош Мацедоновић* (одломак)
Вида Огњеновић: *Кањош Мацедоновић* (одломак о сусрету Кањоша и Фурлана)
Јован Стерија Поповић: *Покондирена тиква*

Јован Јовановић Змај: *Јутутунска јухахаха*
Радоје Домановић: *Вођа* (одломак)
Афоризми (Душан Радовић и други – избор)
Дејан Алексић: *Ципела на крају света*
Јован Дучић: *Подне*
Јелена Димитријевић: *Седам мора и три океана* (одломци)
Данило Киш: *Еолска харфа*

Књижевни термини и појмови

Приликом припремања за такмичење наставници ће узимати у обзир књижевне термине и појмове обрађене са ученицима у 5. и 6. разреду према новим програмима наставе и учења. Овде доносимо и списак појмова који се изучавају.

Пети разред

- Песник и лирски субјекат.
- Мотиви и песничке слике као елементи композиције лирске песме.
- Врста строфе према броју стихова у лирској песми: катрен; врста стиха по броју слогова (десетерац и осмерац).
- Одлике лирске поезије: сликовитост, ритмичност, емоционалност.
- Стилске фигуре: епитет, оноματοпеја.
- Врсте ауторске и народне лирске песме: описне (дескриптивне), родољубиве (патриотске); митолошке, песме о раду (посленичке) и породичне.
- Писац и приповедач.
- Облици казивања: приповедање у првом и трећем лицу.
- Фабула: низање догађаја, епизоде, поглавља.
- Карактеризација ликова – начин говора, понашање, физички изглед, животни ставови, етичност поступака.

- Врсте епских дела у стиху и прози: епска народна песма, бајка (народна и ауторска), новела (народна и ауторска), шаллива народна прича.
- Врста стиха према броју слогова: десетерац.
- Позоришна представа и драма.
- Чин, појава, лица у драми, драмска радња. Сцена, костим, глума, режија.
- Драмске врсте: једночинка, радио-драма.

Шести разред

- Врста строфе према броју стихова у лирској песми: дистих; терцет; врста стиха по броју слогова (лирски и епски десетерац).
- Одлике лирске поезије: нагласак речи и ритам; рима – парна, укрштена, обгрљена; улога риме у обликовању стиха.
- Стилске фигуре: контраст, хипербола.
- Врсте ауторске и народне лирске песме: социјалне песме, дитирамб, елегија; обредне песме (коледарске, краљичке, додолске, божићне).
- Основна тема и кључни мотиви.
- Облици казивања: нарација (хронолошко приповедање), описивање, дијалог, монолог.
- Фабула/радња, редослед догађаја.
- Врсте епских дела: приповетка, роман.
- Културно-историјско предање (нпр. *Смрт Марка Краљевића*).
- Драмске врсте: комедија – основне одлике. Монолог и дијалог у драми. Дидаскалије, реплика. Етапе драмске радње (заплет и расплет).

Седми разред

- Опкорачење.
- Рефрен.
- Цезура.
- Везани и слободни стих.

- Ауторске лирске песме: рефлексивна и сатирична песма.
- Језичко-стилска изражајна средства: метафора, алегорија, градиација, словенска антитеза, симбол, фигуре понављања (асонанца и алитерација).
- Функција мотива у композицији лирске песме.
- Песма у прози.
- Фабула и сиже.
- Статички и динамички мотиви.
- Композиција.
- Епизода.
- Идејни слој књижевног текста.
- Врсте карактеризације књижевног лика.
- Пословице; изреке; питалице; загонетке.
- Унутрашњи монолог.
- Хронолошко и ретроспективно приповедање.
- Дневник.
- Аутобиографија.
- Легендарна прича.
- Предањао постанку бића, места и ствари.
- Афоризам.
- Хумор, иронија и сатира.
- Драмска радња; етапе драмске радње: увод, заплет, врхунац, перипетија, расплет. Драмска ситуација.
- Драма у ужем смислу.

VIII РАЗРЕД

Школски ниво такмичења из књижевности подразумеваће наставно градиво 5, 6. и 7. разреда из области Књижевност, као и савладане садржаје из 8. разреда до краја првог полугодишта, закључно са децембром.

Општински ниво такмичења обухватиће и градиво предвиђено за јануар и фебруар. За окружни ниво такмичења потребно је да ученици изуче и дела планирана за март

предлогом распореда градива. За републички ниво такмичења ученици ће припремити градиво осмог разреда у целисти, уз познавање раније обрађеног градива у разредима другог циклуса основног образовања и васпитања.

Изостављена су поједина дела предвиђена Наставним програмом за осми разред основног образовања и васпитања: дела обухваћена допунским избором, научнопопуларни и информативни текстови, као и поједина дела предвиђена Програмом између којих је могућ одабир за обраду.

Познавање књижевних термина испитиваће се и на познатим и на ученицима непознатим текстовима, датим у краћем одломку или у форми реченице у задатку.

КЊИЖЕВНОСТ

Општински ниво такмичења

Доситеј Обрадовић: *Живот и прикљученија*

Народне епске песме: *Почетак буне против дахија, Бој на Мишару, Бој на Чокешини*

Вук Стефановић Караџић: *Житије Ајдук Вељка Петровића, Српски рјечник (избор); О народним певачима*

Прота Матеја Ненадовић: *Мемоари* (одломак)

Ђура Јакшић: *Отаџбина*

Симо Матавуљ: *Пилипенда*

Лаза Лазаревић: *Све ће то народ позлатити*

Момчило Настасијевић: *Труба*

Давид Албахари: *Мамац*

Бранимир Ћосић: *Покошено поље* (одломак из поглавља „Читава једна младост”)

Данило Киш: *Ноћ и магла*

Хилда Дајч: *Писма*

Милош Црњански: *Сеобе I* (одломак)

Клод Кампањ: *Збогом мојих петнаест година*

Окружни ниво такмичења

Петар II Петровић Његош: *Горски вијенац* (одломак „Бадње вече”)

Јован Јовановић Змај: *Ђулићи* (избор); *Светли гробови*

Народне лирске песме: *Српска дјевојка*, *Љубавни растанак*

Љубавне народне лирске песме (избор)

Народна епско-лирска песма: *Женидба Милића Барјактара*

Десанка Максимовић: *Пролетња песма* и *Опомена*

Васко Попа: *Очију твојих да није*

Марина Цветајева: *Месечев сјај*

Републички ниво такмичења

Петар Кочић: *Јазавац пред судом*

Иво Андрић: Избор приповедака о деци

Иван В. Лалић: *Ветар*

Херман Хесе: *Магија књиге* (одломци)

Дино Буцати: *Колумбар*

Бранислав Нушић: *Сумњиво лице*

Молијер: *Грађанин племић* (одломак)

Душан Ковачевић: *Ко то тамо пева*

Тумачење текста

Оспособљавање ученика за самосталну анализу књижевноуметничког дела (лирска и епска песма, приповетка, роман и драма) уз помоћ развијеног плана и теза. Процењивање идејно-естетских, језичко-стилских и других вредности уметничког дела.

Стицање поузданог критеријума за избор, анализу и процену књижевног текста. Упућивање ученика у коришћење одабране и приступачне литературе о делима и писцима. Подстицање и развијање критичког односа у проблемском приступу делу и писцу.

Систематизовање знања о народној и ауторској књижевности (на примерима из лектире).

Књижевнотеоријски појмови

С обзиром на чињеницу да се у 8. разреду система-тизују знања која су ученици стекли од 5. до 8. разреда, подсећамо на следеће.

Систематизација књижевних родова и врста у народној и ауторској књижевности.

Систематизација облика казивања (форми приповедања) у књижевноуметничким текстовима: нарација (приповедање у 1. и 3. лицу); хронолошко и ретроспективно приповедање; дескрипција (портрет, пејзаж, појам ентеријера и екстеријера), наративна дескрипција; дијалог; монолог, унутрашњи монолог.

Језикостилска изражајна средства (систематизација свих стилских фигура изучаваних у основној школи). Структура уметничког текста (композиција, однос фабуле и сижеа, драмски елементи: експозиција, заплет, кулминација, перипетија, расплет).

Врсте карактеризације (социолошка, психолошка, језичка...)

Мотиви: динамички, статички, наративни, описни, интернационални...

Према описима ученичких постигнућа, такмичар на „Књижевној олимпијади” ће бити у стању да:

- чита са разумевањем књижевноуметничке текстове и остале типове текстова, примењујући различите стратегије читања;
- тумачи значења, језичке, естетске и структурне особине уметничких текстова, користећи књижевне термине и појмове;
- критички промишља о стварности на основу прочитаних дела;
- истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи;

- издвоји основне одлике књижевног рода и врсте у конкретном тексту, као и језичкостилске карактеристике текста у склопу интерпретације;
- примени различите стратегије читања (информативно, доживљајно, истраживачко и др.);
- користи књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима и повезује их са новим делима која чита;
- разликује основне одлике стиха и строфе – укрштену, обгрљену и парну риму; слободни и везани стих; рефрен;
- повезује информације и идеје изнесене у тексту, уочава јасно исказане односе и изводи закључак заснован на тексту;
- тумачи мотиве (према њиховом садејству или контрастивности) и песничке слике у одабраном лирском тексту;
- локализује књижевна дела из обавезног школског програма;
- разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта;
- анализира идејни слој књижевног дела служећи се аргументима из текста;
- повеже књижевна дела са историјским или другим одговарајућим контекстом;
- чита са разумевањем књижевноуметничке текстове, примењујући различите стратегије читања;
- тумачи значења, језичке, естетске и структурне особине уметничких текстова, користећи књижевне термине и појмове;
- критички промишља о стварности на основу прочитаних дела;
- истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи;

- издвоји основне одлике књижевног рода и врсте у конкретном тексту, као и језичкостилске карактеристике текста у склопу интерпретације;
- користи садржаје из граматике и књижевности обрађене у претходним разредима и повеже их са новим градивом.

ГИМНАЗИЈЕ И СРЕДЊЕ СТРУЧНЕ ШКОЛЕ

ПРВИ РАЗРЕД

Први ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Народна лирска митолошка песма (нпр: *Сунце се дјевојком жени, Женидба сјајнога Мјесеца, Вила зида град...*)

Бановић Страхинџа, народна епска песма

Хасанагиница, народна балада

Лаза Лазаревић: *Први пут с оцем на јутрење*

Антон Павлович Чехов: *Туга*

Софокле: *Антигона*

Иво Андрић: *О причи и причању* (беседа приликом примања Нобелове награде)

Еп о Гилгамешу (осма плоча)

Хомер: *Илијада* (одломци)

Библија. Стари завет: *Легенда о потону; Пјесма над пјесмама*

Библија. Нови завет: *Јеванђеље по Матеју*

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- уметност; појам и врсте уметности
- књижевност (појам и назив)
- наука о књижевности (теорија књижевности, историја књижевности, књижевна критика)
- спољашњи и унутрашњи (иманентни) приступ књижевном делу

- структура књижевног дела (појам)
- лирика
- епика
- епски јунак
- драмски јунак
- протагонист, антагонист
- лирска песма
- епска песма
- приповетка
- новела
- роман
- драма
- основни елементи драмске структуре
- драмске врсте
- драмски сукоб
- трагедија
- трагички сукоб
- трагичка кривица
- катарза
- античко позориште
- тема, мотиви, фабула и сиже у књижевном делу
- облици приповедања у књижевном делу (нарација, дескрипција)
- облици казивања у књижевном делу (дијалог, монолог, унутрашњи монолог)
- лик у књижевном делу
- карактеризација (врсте: језичка, психолошка, социјална, етичка)
- композиција књижевног дела
- језик књижевног дела
- књижевност старог века (појам, главне одлике)
- поједине стилске фигуре обрађене у основној школи (епитет, стални епитет, поређење, персонификација, хипербола, ономатопеја, асонанца, алитерација, словенска антитеза)

Други ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Свети Сава: *Житије Светога Симеона* (одломак: *Болест и смрт Светога Симеона*)

Теодосије: *Житије Светог Саве* (одломак: *Бег у Свету Гору*)

Јефимија: *Похвала кнезу Лазару*

Деспот Стефан Лазаревић: *Слово љубве*

Константин Филозоф: *Житије деспота Стефана Лазаревића* (одломак: опис Београда)

Комади од различнијех косовскијех пјесама, народна епска песма

Марко Краљевић и брат му Андријаш, бугарштица

Диоба Јакшића, народна епска песма

Ропство Јанковић Стојана, народна епска песма

Песме о Марку Краљевићу (обрађиване у основној школи)

Златна јабука и девет пауница, народна бајка

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- средњовековна књижевност (појам, главне одлике)
- служба
- житије
- похвала
- слово
- поетика народне (усмене) књижевности
- одлике народне (усмене) књижевности: колективност, варијантност, формулативност
- врсте народне лирске поезије
- подела народне епске поезије према хронологији историјских збивања и тематском критеријуму
- лирско-епска поезија; балада
- типологија једноставних усмених облика (класификација усмених прозних облика: приче о животињама, бајке, новеле, народне приче, легендарне приче)
- стих (врсте стихова)

- метрика
- хексаметар
- десетерац
- цезура
- мит
- предање
- структура народне бајке и остале одлике
- епитет
- стални епитети
- поређење
- персонификација
- хипербола
- антитеза
- лирски паралелизми (анафора, епифора, симплоха, палилогија)

Трећи ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Франческо Петрарка: *Канцонијер* (избор сонета из акредитованих читанки)

Данте Алигијери: *Божанствена комедија, Пакао* (певање пето)

Ђовани Бокачо: *Декамерон* (избор)

Вилијем Шекспир: *Ромео и Јулија*

Мигел де Сервантес: *Дон Кихот* (одломци)

Марин Држић: *Дундо Мароје; Новела од Станца*

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- хуманизам (појам, главне одлике)
- ренесанса (појам, главне одлике)
- петраркизам
- елизабетанско позориште
- шекспирологија

- сонет
- фарса
- вербална (језичка) комика
- ситуациона комика
- дидаскалија (ремарка)
- драмска композиција (етапе развоја драмске радње)
- основне врсте комедије
- градација
- метафора

ДРУГИ РАЗРЕД

Први ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Доситеј Обрадовић: *Писмо Хараламптију; Живот и прикљученија* (одломак из читанки); *Востани Србије*

Јован Стерија Поповић: *Тврдица*

Џорџ Гордон Бајрон: *Ходочашће Чајлда Харолда* (одломци)

Александар Сергејевич Пушкин: *Евгеније Оњегин*

Едгар Алан По: *Гавран*

Хајнрих Хајне: *Лорелај*

Вук Стефановић Караџић: критика романа *Љубомир у Јелисијуму; Писмо Вука Караџића кнезу Милошу Обреновићу* (одломци)

Петар II Петровић Његош: *Горски вијенац*

Бранко Радичевић: *Кад млидија умрети*

Ђура Јакшић: *На Липару, Поноћ*

Јован Јовановић Змај: *Ђулићи; Ђулићи увеоци* (избор из акредитованих читанки)

Лаза Костић: *Међу јавом и мед сном; Santa Maria della Salute*

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- барокне тенденције у српској књижевности
- просветитељство

- сентиментализам
- класицизам
- писмо
- аутобиографија
- лирска поезија (карактеристике и врсте)
- стих
- строфа (врсте строфа)
- рима (врсте риме)
- структура лирске песме
- песничка слика
- версификација
- трохеј
- јамб
- дактил
- метафора
- персонификација
- алегорија
- иронија
- асиндет
- полисиндет
- анафора
- епифора
- симплоха
- ономатопеја
- алитерација
- асонанца
- романтизам (одлике, поетика, представници)
- гротескно
- лирско-епска поезија (поема)

Други ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Оноре де Балзак: *Предговор Људској комедији*; Чича Горгио
Николај Васиљевич Гогољ: *Шињел*

Лав Николајевич Толстој: *Ана Каређина*

Светозар Марковић: *Певање и мишљење*

Јаков Игњатовић: *Вечити младожења* (одломци из акредитованих читанки)

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- реализам (одлике, поетика, представници)
- реалистички роман
- лик у реалистичком делу (типичност, индивидуалност)
- врсте мотивације у књижевним делима реализма

Трећи ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Милован Глишић: *Глава шећера*

Лаза Лазаревић: *Ветар / Швабица*

Радоје Домановић: *Данга*

Стеван Сремац: *Кир Герас / Ибиш ага*

Бранислав Нушић: *Госпођа министарка*

Симо Матавуљ: *Поварета*

Иво Андрић: *Мост на Жепи; Пут Алије Берзелеза*

Драгослав Михаиловић: *Кад су цветале тикве*

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- реалистичка приповетка
- хумор
- сатира
- савремени роман (теме, мотиви, ликови, тип јунака, приповедачке технике – односи се на роман *Кад су цветале тикве*)

ТРЕЋИ РАЗРЕД

Први ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Шарл Бодлер: *Везе; Албатрос; Читаоцу*

Артур Рембо: *Самогласници*

Антон Павлович Чехов: *Ујка Вања*

Богдан Поповић: *Антологија новије српске лирике* (Предговор)

Алекса Шантић: *Вече на шкољу; Претпразничко вече*

Јован Дучић: *Залазак сунца; Сунцокрети, Јабланови*

Милан Ракић: *Искрена песма, Јасика*

Владислав Петковић Дис: *Можда спава; Тамница; Нирвана*

Сима Пандуровић: *Светковина*

Борисав Станковић: *Коштана; Нечиста крв*

Јован Скерлић: *О Коштани*

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- модерна (карактеристике, представници)
- симболизам
- импресионизам
- симбол
- стих: једанаестерац, дванаестерац, александринац
- слободни стих
- метонимија
- синегдоха
- парадокс
- алузија
- апострофа
- реторско питање
- инверзија
- елипса
- рефрен
- наратија (приповедање: хронолошко, ретроспекција)

- дескрипција (опис)
- дијалог
- монолог
- унутрашњи монолог
- доживљени говор
- приповедачки коментар
- пишчев коментар
- казивање у првом, другом, трећем лицу
- драма у ужем смислу (особине)
- модерна драма (психолошка, импресионистичка)

Други ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Петар Кочић: *Мрачајски прото*
 Владимир Мајаковски: *Облак у панталонама*
 Рабиндрант Тагоре: *Градинар*
 Франц Кафка: *Процес*
 Милутин Бојић: *Плава гробница*
 Душан Васиљев: *Човек пева после рата*
 Милош Црњански: *Суматра; Сеобе I*
 Момчило Настасијевић: *Туга у камену*
 Иво Андрић: *На Дрини ћуприја*

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- песма у прози
- књижевни манифест
- авангарда
- футуризам
- експресионизам
- надреализам
- манифести авангардних покрета
- српска књижевност између два рата (међуратна књижевност)

Трећи ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Тин Ујевић: *Свакидашња јадиковка*

Растко Петровић: *Људи говоре*

Исидора Секулић: *Круг*

Мирослав Крлежа: *Господа Глембајеви*

Избор из лирике европске модерне (Рилке, Блок, Аполинер
– избор из акредитованих читанки)

Избор из међуратне српске поезије (Десанка Максимовић,
Милан Дединач, Раде Драинац, Оскар Давичо, Алек-
сандар Вучо, Душан Матић – избор из акредитованих
читанки)

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- сценски језик (визуелни и акустички сценски знаци)
- драма на сцени: публика, глумац, режија, лектор, сценограф, костимограф

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Први ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Васко Попа: *Каленић; Кора* (избор из акредитованих читанки)

Бранко Миљковић: избор из поезије

Владан Десница: *Прољећа Ивана Галеба*

Семјуел Бекет: *Чекајући Годоа*

Албер Ками: *Странац, Мит о Сизифу* (одломак)

Вилијем Шекспир: *Хамлет*

Волфганг Гете: *Фауст*

Фјодор Михаилович Достојевски: *Злочини казна*

Стеван Раичковић: избор поезије из акредитованих читанки
Миодраг Павловић: избор поезије из акредитованих читанки

**КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ
ОБРАЂИВАНИ У ПРЕТХОДНИМ РАЗРЕДИМА, КАО И
У ЗАВРШНОМ, ЧЕТВРТОМ РАЗРЕДУ, УЗ НАВЕДЕНА
КЊИЖЕВНА ДЕЛА (СА ОПШТИНСКОГ НИВОА
ТАКМИЧЕЊА)**

Други ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Иво Андрић: *Проклета авлија*

Десанка Максимовић: *Тражим помиловање* (избор из акредитованих читанки)

Меша Селимовић: *Дервиш и смрт*

Добрица Ћосић: *Корени*

Михајло Лалић: *Лелејска гора* (одломци из акредитованих читанки)

Бранко Ћопић: *Баишта сљезове боје* (избор из акредитованих читанки)

Бранимир Шћепановић: *Уста пуна земље*

**КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ
ОБРАЂИВАНИ У ПРЕТХОДНИМ РАЗРЕДИМА, КАО И
У ЗАВРШНОМ, ЧЕТВРТОМ РАЗРЕДУ, УЗ НАВЕДЕНА
КЊИЖЕВНА ДЕЛА (СА ОКРУЖНОГ НИВОА
ТАКМИЧЕЊА)**

Трећи ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Александар Тишма: *Употреба човека* (одломак)

Данило Киш: *Енциклопедија мртвих* (одломак)

Душан Ковачевић: *Балкански штијун*
Хорхе Луис Борхес: избор из акредитованих читанки
Избор из савремене српске књижевности (Б. Пекић, М.
Бећковић – избор из акредитованих читанки)
Избор из књижевних критика и есеја (И. Секулић, П. Џацић,
М. Павловић – избор из акредитованих читанки)
Избор из светске лирике 20. века

**КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ
ОБРАЂИВАНИ У ПРЕТХОДНИМ РАЗРЕДИМА, КАО И
У ЗАВРШНОМ, ЧЕТВРТОМ РАЗРЕДУ, УЗ НАВЕДЕНА
КЊИЖЕВНА ДЕЛА (СА РЕПУБЛИЧКОГ НИВОА
ТАКМИЧЕЊА)**

* * *

Састављачи тестова су обавезни да прате наставне садржаје за поједине разреде и нивое такмичења.

Према Правилнику о организовању и спровођењу такмичења „Књижевна олимпијада”, извештаји са окружног такмичења достављају се организаторима у табелама, заједно са списковима учесника (уз назив школе и име наставника) и освојеним бројем бодова, на мејл Друштва (drustvosj@fil.bg.ac.rs) у року од три дана од завршеног такмичења. Моле се задужени представници школских округа у Србији да резултате шаљу обједињено (не свака школа или група школа само у своје име). Извештаји који не стигну на време, који су непотпуни или се шаљу у више наврата, онемогућавају Друштво да такмичење настави планираном динамиком.

Литература за учеснике такмичења

Садржаји такмичења су ревидирани садржаји редовне наставе српског језика и књижевности прописани **важећим** наставним плановима и програмима за средње стручне шко-

ле и новим програмима наставе и учења за различите смерове гимназије. Друштво за српски језик и књижевност Србије објавило је збирке тестова са првих шест такмичења Књижевне олимпијаде у којима се могу наћи модели задатака за све разреде.

Напомене: На свим нивоима такмичења биће испитано градиво реализовано до тог нивоа такмичења и градиво предвиђено за све претходне нивое такмичења, као и градиво предвиђено за све претходне разреде.

Састављачи тестова ће приликом свог рада пратити план дистрибуције наставног садржаја, дат у овом *Информатору*. Текстови ван програма могу се користити само за испитивање области Разумевање прочитаног текста и у складу са натпрограмским захтевима стандарда (описа ученичких постигнућа).

Учесници такмичења за свој рад и припрему користе искључиво уџбенике који су одобрени од Министарства просвете Републике Србије (www.mprn.gov.rs), али су обавезни да све књижевноисторијске, књижевнотеоријске и књижевнокритичке појмове и тумачења ускладе са релевантним достигнућима науке о књижевности, јер ће се као тачни одговори признавати само они који су засновани и потврђени у науци о књижевности.

РЕЗУЛТАТИ
32. РЕПУБЛИЧКОГ ТАКМИЧЕЊА ИЗ СРПСКОГ
ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ УЧЕНИКА
ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА

СЕДМИ РАЗРЕД

Ред. број	Име и презиме ученика	Основна школа	Наставник	Место	Бодови	Ранг
1.	Василије Нисић	ОШ „14. октобар“, Барич	Биљана Марковић	Београд – Обреновац	20	I
2.	Владан Томић	ОШ „Светозар Марковић“	Мирјана Фићовић	Рековац	20	I
3.	Искра Ѓњиђић	ОШ „Вук Караџић“	Снежана Костадиновић	Београд – Стари град	20	I
4.	Лена Кузмановић	ОШ „Доситеј Обрадовић“	Владан Гојковић	Пожаревац	20	I
5.	Милена Стелјић	ОШ „Светозар Марковић Тоза“	Гордана Вујовић	Нови Сад	20	I
6.	Неда Илић	ОШ „3. октобар	Гордана Остојић	Бор	20	I
7.	Теодора Миловановић	ОШ „Хајдук Вељко“	Вања Јоновић	Зајечар	20	I
8.	Јелена Ђорђевић	ОШ „Васа Пелагић“	Александра Антић	Лесковац	20	I
9.	Софија Савковић	ОШ „Илија Гарашанин“	Светлана Смиљанић	Београд – Гроцка	20	I
10.	Александра Радовановић	ОШ „Братство-Јединство“	Даница Вуличевић	Панчево	19	II
11.	Анастасија Вељовић	ОШ „Мирко Јовановић“	Биљана Јовашевић	Крагујевац	19	II
12.	Анђела Гавриловић	ОШ „Васа Чарапић“	Снежана Стојановић	Београд – Вождовац	19	II

13.	Ања Васиљевић	ОШ „Душан Јерковић”	Миланка Николић Ивић	Ужице	19	II
14.	Искра Васиљевић	ОШ „IV краљевачки батаљон”	Нада Тијанић	Краљево	19	II
15.	Јана Мидовановић	ОШ „Кнегиња Милица”	Марија Стани- сављевић	Београд – Нови Београд	19	II
16.	Маријана Стоиљковић	ОШ „Витко и Света”	Марија Цветковић	Г. Хан	19	II
17.	Марта Јездимировић	ОШ „Вук Караџић”	Тамара Јовановић	Чачак	19	II
18.	Мартина Халити	ОШ „Лазар Саватић”	Марија Аћимовић	Београд – Земун	19	II
19.	Милањи Стојановић	ОШ „Наталија Нана Недељковић”	Неда Цвејић	Крагујевац	19	II
20.	Младен Сибиновић	ОШ „Цар Константин”	Соња Ђорђевић	Ниш	19	II
21.	Никола Брашњовић	ОШ „Коста Трифковић”	Маја Поњавић	Нови Сад	19	II
22.	Ратко Анушић	ОШ „Јован Јовановић Змај”	Зорана Ловрић Јухас	Сремска Каменица	19	II
23.	Софија Симовски	ОШ „Вељко Дугошевић”	Ана Јовановић	Београд – Звездара	19	II
24.	Теа Ивановић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Владан Ѓојковић	Пожаревац	19	II
25.	Хана Алић	ОШ „Јован Дучић”	Весна Станојчић	Петро- варадин	19	II
26.	Хана Тадић	ОШ „Бранко Радичевић”	Марија Поповић	Панчево	19	II
27.	Лена Живојнов	ОШ „Душан Јерковић Уча”	Верица Карић	Шимановци	19	II
28.	Милица Станковић	ОШ „Вожд Карађорђе”	Верица Живуловић Станковић	Ниш	19	II

29.	Петра Марковић	ОШ „Јован Цвијић”	Гордана Славковић	Костолац	19	II
30.	Теодора Јовановић	ОШ „Ђура Јакшић”	Јелена Трошић	Београд – Раковица	19	II
31.	Тијана Марковић	ОШ „Рајак Павићевић”	Сања Лазић	Бајина Башта	19	II
32.	Анастасија Вељковић	ОШ „Десанка Максимовић”	Валентина Вељковић Николић	Чокот	18	III
33.	Анђелија Поповић	ОШ „Жарко Зрењанин”	Сузана Утјешановић	Нови Сад	18	III
34.	Анђелија Филиповић	ОШ „Јелена Петковић”	Славица Обрадовић	Београд – Звездара	18	III
35.	Вук Радосављевић	ОШ „Иван Горан Ковачић”	Наташа Станојковић	Београд – Звездара	18	III
36.	Вукашин Марчетић	ОШ „С. Г. Митраљета”	Мирка Дабовић	Београд – Земун	18	III
37.	Вукашин Митић	ОШ „8. октобар”	Ивана Станковић	Власотинце	18	III
38.	Дара Искреновић	ОШ „Деспот Стефан Лазаревић”	Ружица Адамовић	Бабушница	18	III
39.	Ђурђина Ђорђевић	ОШ „Јован Курсула”	Лидија Илић	Варварин	18	III
40.	Ивана Тодоровић	ОШ „Прва војвођанска бригада”	Зорица Мркшић	Нови Сад	18	III
41.	Ивона Думбеловић	ОШ „Живко Љујић”	Бојана Меловић	Нова Варош	18	III
42.	Јана Буквић	ОШ „Соња Маринковић”	Мина Францишковић	Суботица	18	III
43.	Јован Бера	ОШ „Коста Абрашевић”	Абелина Величковић Шућур	Београд – Раковица	18	III
44.	Јована Начић	ОШ „Вук Караџић”	Драгана Васовић	Пожаревац	18	III

45.	Јована Хоц	ОШ „Сава Мунђан”	Наташа Радловић Белобабић	Крушчица	18	III
46.	Каја Стојановић	ОШ „Др Зоран Ђинђић”	Сандра Соколовић	Ниш	18	III
47.	Лука Ђорђевић	ОШ „Стефан Немања”	Неда Станковић	Ниш	18	III
48.	Лука Стојковић	ОШ „Радоје Домановић”	Василија Вилотијевић	Београд – Нови Београд	18	III
49.	Луца Четвеи	ОШ „Хуњади Јанош”	Катарина Фаћол	Чантавир	18	III
50.	Љубица Грујић	ОШ „Диша Ђурђевић”	Ивана Пантелић	Београд – Лазаревац	18	III
51.	Љубица Јовановић	ОШ „Нада Поповић”	Марија Анђеловић	Крушевац	18	III
52.	Миљана Поповић	ОШ „Вук Караџић”	Александра Тадић	Вршац	18	III
53.	Миона Анђелковић	ОШ „В. С. Корчагин”	Ружица Павловић	Крушевац	18	III
54.	Нађа Нешовић	ОШ „Лепосавић”	Тијана Р. Симоновић	Лепосавић	18	III
55.	Наталија Кљајић	ОШ „Милена Павловић Бариле”	Светлана Недељковић	Београд – Палилула	18	III
56.	Неда Аристин Гонзалес	ОШ „Душан Радовић”	Верица Веселиновић	Ниш	18	III
57.	Никола Кнежевић	ОШ „20. октобар”	Милена Недељковић	Београд – Нови Београд	18	III
58.	Николина Маринковић	ОШ „14. октобар”	Сузана Даскаловић	Београд – Раковица	18	III
59.	Огњен Николов	ОШ „Данило Киш”	Јелена Ђурић	Београд – Вождовац	18	III
60.	Петар Хрњић	ОШ „Милош Црњански”	Аница Зечевић	Београд – Чукарица	18	III

61.	Сандра Благојевић	ОШ „Милан Ракић”	Душица Благојевић	Београд – Нови Београд	18	III
62.	Сања Пјекни	ОШ „Иса Бајић”	Владана Цицмил	Кула	18	III
63.	Анастасија Глишић	ОШ „Јован Миодраговић”	Марија Кушић	Београд – Врачар	18	III
64.	Емилија Јовановић	ОШ „Живадинка Дивац”	Јадранка Глишић	Крагујевац	18	III
65.	Леа Марић	ОШ „Иван Горан Ковачић”	Наташа Станојековић	Београд – Звездара	18	III
66.	Матеја Миленковић	ОШ „Драгиша Луковић Шпанац”	Јелена Стефановић	Крагујевац	18	III
67.	Огњен Петровић	ОШ „Деспот Стефан Лазаревић”	Драгана Вељковић	Београд – Звездара	18	III
68.	Слобода Дубљанин	ОШ „Данило Киш”	Јелена Ђурић	Београд – Вождовац	18	III
69.	Теодора Трипковић	ОШ „Владимир Роловић”	Јелена Ђорђевић	Београд – Раковица	18	III

ОСМИ РАЗРЕД

Ред. број	Име и презиме ученика	Основна школа	Наставник	Место	Бодови	Ранг
1.	Вељко Иђушки	ОШ „Аврам Мразовић”	Бранислава Јелић	Сомбор	20	I
2.	Лана Ђорђић	ОШ „Кадињача”	Нада Рашић	Лозница	20	I
3.	Лана Раденковић	ОШ „Мирослав Антић”	Јелена Живић	Ниш	20	I
4.	Лена Савковић	ОШ „Светозар Марковић”	Дубравка Матовић	Београд – Врачар	20	I

5.	Анђела Ристић	ОШ „Вељко Дугошевић”	Ненад Мирић	Београд – Звездара	19	II
6.	Милан Јешић	ОШ „Драгомир Марковић”	Дејан Андрејић	Крушевац	19	II
7.	Милица Вукашиновић	ОШ „Нада Матић”	Снежана Цветковић	Ужице	19	II
8.	Тадија Бајкић	ОШ „Михајло Пупин”	Софка Радојичић	Београд – Земун	19	II
9.	Уна Радовановић	ОШ „Мирослав Антић”	Јелена Живић	Ниш	19	II
10.	Алекса Кецман	ОШ „Младост”	Душица Мињовић	Београд – Нови Београд	18	III
11.	Александра Спасојевић	ОШ „Војислав Вока Савић”	Биљана Радо-сављевић	Београд – Лазаревац	18	III
12.	Ана Скендић	ОШ „Милош Црњански”	Савета Проданов	Нови Сад	18	III
13.	Данијела Дмитрић	ОШ „Свети Сава”	Ружа Пурић	Г. Мила-новац	18	III
14.	Катарина Дамњановић	ОШ „Иво Лола Рибар”	Весна Микић	Велико Градиште	18	III
15.	Магдалена Радуцић	ОШ „Бранко Перић”	Катарина Трујановић	Рудна Глава	18	III
16.	Стелла Козарски	ОШ „Бранко Радичевић”	Душица Мило-сављевић	Београд – Нови Београд	18	III

ПРВИ РАЗРЕД

Ред. број	Име и презиме ученика	Средња школа	Наставник	Место	Бодови	Ранг
1.	Божидар Андрић	Шабачка гимназија	Ивана Исавловић	Шабац	20	I
2.	Анђела Васовић	Гимназија	Драгана Протић	Чачак	18	II

3.	Дуња Блажић	Медицинска школа	Гордана Зајић	Крушевац	18	II
4.	Јелена Бурсаћ	Гимназија „Стеван Пузић”	Софија Зобеница	Рума	18	II
5.	Вељко Милошевић	Гимназија „Светозар Марковић”	Љиљана Јевтић Јовановић	Јагодина	17	III
6.	Доротеја Бошковић	Гимназија	Душица Добродолац	Крушевац	17	III
7.	Ива Миленковић	Гимназија „Бора Станковић”	Нађа Ђорђевић	Ниш	17	III
8.	Исидора Илић	Гимназија „С. Марковић”	Бранка Букарица	Нови Сад	17	III
9.	Калина Ристић	Гимназија „Бора Станковић”	Нађа Ђорђевић	Ниш	17	III
10.	Катарина Савковић	Средња школа	Катарина Јовановић	Гроцка	17	III
11.	Маша Андрејић	Политехничка школа	Александра Милетић	Крушевац	17	III
12.	Миа Стојковић	Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”	Слободанка Митровић	Ниш	17	III
13.	Милица Грозданивић	Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”	Валентина Андрејић Ристић	Ниш	17	III
14.	Уна Жунић	Гимназија „Урош Предић”	Светлана Нишкавновић Ђукановић	Папчево	17	III

ДРУГИ РАЗРЕД

Ред. број	Име и презиме ученика	Средња школа	Наставник	Место	Бодови	Ранг
1.	Ива Раићеловић	Средња школа Нова Варош	Нова Варош	Драгана Чоловић	19	I
2.	Теодора Лазаревић	Гимназија „Милош Савковић”	Араићеловац	Марија Младеновић	19	I
3.	Марија Бабић	Шабачка гимназија	Шабац	Станка сл Рабади	18	II
4.	Марко Марински	Филолошка гимназија	Београд	Наталија Јевтовић	18	II
5.	Лука Самарић	Гимназија „Урош Предић”	Панчево	Сања Ђорђевић	17	III
6.	Марија Манић	Гимназија Пирот	Пирот	Јасмина Манић	17	III

ТРЕЋИ РАЗРЕД

Ред. број	Име и презиме ученика	Средња школа	Наставник	Место	Бодови	Ранг
1.	Ленка Николић	Ваљевска гимназија	Милена Петровић	Ваљево	19	I
2.	Алекса Алексов	Филолошка гимназија	Јелена Добрић Арула	Београд	18	II
3.	Аијела Шапоњић	Средња школа Нова Варош	Николина Кривац	Нова Варош	18	II
4.	Аијелија Раичевић	Филолошка гимназија	Јелена Добрић Арула	Београд	18	II
5.	Богдан Стефановић	Гимназија „Бора Станковић”	Драган Петровић	Врање	18	II
6.	Даница Радуловић	Гимназија „Ј. Ј. Змај”	Милана Зелковић	Нови Сад	18	II

7.	Душица Ђека	Гимназија Прибој	Мица Ракић	Прибој	18	II
8.	Ива Михајловић	Филолошка гимназија	Слађана Савовић	Београд	18	II
9.	Искра Дејановић	Четврта гимназија Београд	Марија Стајић	Београд	18	II
10.	Јелена Шушић	Шабачка гимназија	Снежана Корнарос	Шабац	18	II
11.	Магдалина Тмушић	XIII београдска гимназија	Марко Никодијевић	Београд	18	II
12.	Снежана Миолић	Гимназија „Душан Васиљев”	Горан Игић	Кикинда	18	II
13.	Владимир Лазаревић	Пета београдска гимназија	Виолета Кецман	Београд	17	III
14.	Данило Стоковић	Гимназија „Свети Сава”	Марија Јевричић	Пожега	17	III
15.	Марија Саватић	Шабачка гимназија	Станка сл Рабади	Шабац	17	III
16.	Никола Станојевић	Гимназија „Ј. Ј. Змај”	Маја Степанов	Нови Сад	17	III
17.	Растко Петковић	Филолошка гимназија	Јелена Добрић Арула	Београд	17	III
18.	Алекса Јањушевић	Гимназија „Патријарх Павле”	Маја Мићовић	Београд	17	III
19.	Анђела Новаков	Гимназија „Ј. Ј. Змај”	Милана Зелковић	Нови Сад	17	III
20.	Горан Торло	Карловачка гимназија	Гавра Дражић	Сремски Карловци	17	III
21.	Инес Васиљевић	Филолошка гимназија	Слађана Савовић	Београд	17	III

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Ред. број	Име и презиме ученика	Средња школа	Наставник	Место	Бодови	Ранг
1.	Данијела Миленковић	Карловачка гимназија	Обренка Давидовић	С. Карловци	20	I
2.	Татјана Флора	Гимназија „Урош Предић”	Драган Митровић	Панчево	20	I
3.	Бојана Лукић	Гимназија	Марија Тодоровић	Прокупље	19	II
4.	Катарина Королија	Филолошка гимназија	Драгана Милановић	Београд	19	II
5.	Мариа Фолћан	Карловачка гимназија	Обренка Давидовић	С. Карловци	19	II
6.	Милица Геџин	Зрењанинска гимназија	Саша Домазетовић	Зрењанин	19	II
7.	Наталија Живковић	Гимназија Бела Црква	Мирјана Панчић Бужек	Бела Црква	19	II
8.	Наталија Тошић	Шабачка гимназија	Љиљана Димитрић	Шабац	19	II
9.	Селена Гркић	Средња школа Свилајнац	Лидија Бојчовска	Свилајнац	19	II
10.	Тара Концулић	Филолошка гимназија	Славољуб Марковић	Београд	19	II
11.	Алекса Христов	Гимназија	Станислава Арсић	Крушевац	18	III
12.	Анастасија Петковић	Филолошка гимназија	Драгана Милановић	Београд	18	III
13.	Анђела Колар	Гимназија „Бора Станковић”	Слађана Радо-сављевић Ђошић	Бор	18	III
14.	Елена Милосављевић	Филолошка гимназија	Људмила Пендељ	Београд	18	III

15.	Катарина Јауковић	Девета гимназија „М. П. Алас”	Невена Грујичић	Београд	18	III
16.	Милица Јурукоски	Филолошка гимназија	Драгана Милановић	Београд	18	III
17.	Немања Недић	Прва београдска гимназија	Драгана Стојановић	Београд	18	III
18.	Николина Новаковић	Пријепољска гимназија	Џенига Рондић	Пријепоље	18	III

РЕЗУЛТАТИ
10. РЕПУБЛИЧКОГ ТАКМИЧЕЊА ИЗ
КЊИЖЕВНОСТИ „КЊИЖЕВНА ОЛИМПИЈАДА”
УЧЕНИКА ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА

СЕДМИ РАЗРЕД

Ред. број	Име и презиме ученика	Основна школа	Наставник	Место	Бодови	Ранг
1.	Анђела Трифуновић	ОШ „Раде Долић”	Марија Илић	Милутовац	20	I
2.	Анђелија Јанковић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Владан Гојковић	Пожаревац	19	II
3.	Анђелија Јончић	ОШ „Вук Караџић”	Драгана Стојановић	Пирот	19	II
4.	Вук Богданић	ОШ „Митрополит Михаило”	Милена Марковић	Сокобања	19	II
5.	Ена Бермановић	ОШ „Вељко Дугошевић”	Ана Јовановић	Звездара, Београд	19	II
6.	Јана Милутиновић	ОШ „Кирило Савић”	Марија Парпура	Ивањица	19	II
7.	Јана Савић	ОШ „Ратко Павловић Ђићко”	Милка Тошић	Прокупље	19	II
8.	Јована Лазаревић	ОШ „Петар Лековић”	Вида Дамљановић	Пожега	19	II
9.	Катарина Кораћ	ОШ „Петар Лековић”	Вида Дамљановић	Пожега	19	II
10.	Леа Марић	ОШ „Иван Горан Ковачић”	Наташа Станојковић	Звездара, Београд	19	II
11.	Лука Петковић	ОШ „Раде Драинац”	Снежана Шипка	Палилула, Београд	19	II

12.	Сара Батинић	ОШ „Жарко Зрењанин”	Драгана Чугаљ	Апатин	19	II
13.	Слобода Дубљанин	ОШ „Данило Киш”	Јелена Ђурић	Вождовац, Београд	19	II
14.	Софија Савковић	ОШ „Илија Гарашанин”	Светлана Смиљанић	Гроцка, Београд	19	II
15.	Теодора Зимоњић	ОШ „Филип Филиповић”	Чедомир Сандић	Чачак	19	II
16.	Анђелија Поповић	ОШ „Жарко Зрењанин”	Сузана Утјешановић	Нови Сад	18	III
17.	Војин Милошевић	ОШ „Јован Цвијић”	Гордана Славковић	Костолац	18	III
18.	Даница Милошевић	ОШ „Анта Богђевић”	Сања Васиљевић	Лозница	18	III
19.	Дуња Максимовић	Ваљевска гимназија	Сандра Софронић	Ваљево	18	III
20.	Ива Петровић	ОШ „Кирило Савић”	Марија Парпура	Ивањица	18	III
21.	Јана Буквић	ОШ „Соња Маринковић”	Мина Францишковић	Суботица	18	III
22.	Јелена Поповић	ОШ „Иван Горан Ковачић”	Ивана Митић	Суботица	18	III
23.	Јована Станковић	ОШ „Бора Радић”	Душан Симић	Баваниште	18	III
24.	Катарина Дисаћ	ОШ „В. С. Корчагин”	Ружица Павловић	Крушевац	18	III
25.	Ксенија Зечевић	ОШ „Ђорђе Крстић”	Милева Радошевић	Чукарица, Београд	18	III
26.	Ламија Хаџиефендић	ОШ „Бранко Радичевић”	Татјана Живановић	Мали Зворник	18	III
27.	Лара Златковић	ОШ „Иво Андрић”	Миљана Кравић	Радицац	18	III
28.	Лука Зечевић	ОШ „Данило Киш”	Јелена Ђурић	Вождовац, Београд	18	III

29.	Марија Шијачић	ОШ „Никола Вукићевић”	Емилија Рилке	Сомбор	18	III
30.	Нађа Марић	ОШ „Емилија Остојић”	Марина Петровић	Пожега	18	III
31.	Сандра Ђулчић	ОШ „Велько Дугошевић”	Ана Јовановић	Звездара, Београд	18	III
32.	Сања Чоловић	ОШ „Др Драгиша Мишовић”	Марија Николић	Чачак	18	III
33.	Теодора Миловановић	ОШ „Хајдук Велько”	Вања Јововић	Зајечар	18	III
34.	Хелена Филипов	ОШ „Бора Радић”	Душан Симић	Баваниште	18	III
35.	Јована Несторовић	ОШ „Браћа Рибар”	Сузана Секулић	Доња Борина, Мали Зворник	18	III

ОСМИ РАЗРЕД

Ред. број	Име и презиме ученика	Основна школа	Наставник	Место	Бодови	Ранг
1.	Лена Савковић	ОШ „Светозар Марковић”	Дубравка Матовић	Врачар, Београд	20	I
2.	Бојана Бишевац	ОШ „Мирко Томић”	Александар Ђорђевић	Обреж	19	II
3.	Дуња Костић	ОШ „Јован Јовановић Змај”	Данијела Ђорђевић	Панчево	19	II
4.	Ђорђе Васић	ОШ „Ђорђе Крстић”	Бранка Брадић	Чукарица, Београд	19	II
5.	Катарина Новаковић	ОШ „Милош Савић”	Милена Ђирић	Лучица	19	II
6.	Маша Родић	ОШ „Васа Чарапић”	Снежана Стојановић	Вождовац, Београд	19	II

7.	Милица Живанић	Ваљевска гимназија	Милена Мили-сављевић	Ваљево	19	II
8.	Милица Крстић	ОШ „Јован Стерија Поповић”	Јелена Ковачевић	Нови Београд	19	II
9.	Нина Галовић	ОШ „Бранко Радичевић”	Александра Раушки	Велико Средиште	19	II
10.	Нина Павловић	ОШ „Бановић Страхиња”	Марија Радовановић	Чукарица, Београд	19	II
11.	Софија Стојишић	ОШ „Жарко Зрењанин”	Вера Кесић	Обровац	19	II
12.	Теодора Тур-њанин	ОШ „Деспот Стефан Лазаревић”	Ана Бешевић	Звездара, Београд	19	II
13.	Адријана Момчи-ловић	ОШ „Свети Сава”	Ксенија Суђић	Бачка Паланка	18	III
14.	Ана Крстић	ОШ „Ј. Ј. Змај”	Сања Стојановић	Брус	18	III
15.	Анђела Павић	ОШ „Сестре Илић”	Наташа Антонић	Ваљево	18	III
16.	Даница Ђокић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Марина Лукић	Крушевац	18	III
17.	Дарија Попов	ОШ „Петар Петровић Његош”	Весна Петровић	Зрењанин	18	III
18.	Ива Васи-љевски	ОШ „Чегар”	Биљана Николић	Ниш	18	III
19.	Ива Савић	ОШ „Топлички хероји”	Драгослава Стаменковић	Житорађа	18	III
20.	Лазар Костић	ОШ „Деспот Стефан Лазаревић”	Драгана Вељковић	Звездара, Београд	18	III
21.	Лана Митровић	ОШ „Доситеј Обрадовић”		Ћићевац	18	III

22.	Марија Попов	ОШ „Јован Јовановић Змај”	Душанка Димитров	Нови Кнежевац	18	III
23.	Марина Поповић	ОШ „Дринка Павловић”	Тамара Панић Милошевић	Стари град, Београд	18	III
24.	Нађа Славуљ	ОШ „Сава Шумановић”	Снежана Стојановски	Земун, Београд	18	III
25.	Нина Стојковић	ОШ „Стеван Јаковљевић”	Саша Марковић	Параћин	18	III
26.	Теодора Марковић	ОШ „Стеван Чоловић”	Милка Минић	Ариље	18	III

ПРВИ РАЗРЕД

Ред. број	Име и презиме ученика	Средња школа	Наставник	Место	Бодови	Ранг
1.	Марија Рајковић	Пожаревачка гимназија	Милена Анђелковић	Пожаревац	20	I
2.	Ана Скенцић	Гимназија „Светозар Марковић”	Соња Бјелогрић	Нови Сад	19	II
3.	Анђела Божиловић	Гимназија Пирот	Бисерка Костић	Пирот	19	II
4.	Владана Благојевић	Гимназија Пирот	Бисерка Костић	Пирот	19	II
5.	Јана Николић	Гимназија „Јован Скерлић”	Анита Стојановић	Владичин Хан	19	II
6.	Катарина Барјактаровић	ПНГ „Стеван Сремац”	Ивана Мандић	Ниш	19	II
7.	Мила Ђорђевић	СШ „Вук Караџић”	Бранкица Стаменковић Илић	Бабушница	19	II
8.	Тара Марковић	Филолошка гимназија	Лела Росић	Београд	19	II

9.	Татјана Станојевић	Медицинска школа „Др Миша Пантић”	Јелена Симић	Ваљево	19	II
10.	Александра Степанић	Гимназија „Вук Караџић”	Наташа Лазић Максимовић	Лозница	18	III
11.	Ана Југовић	Гимназија „Вук Караџић”	Наташа Лазић Максимовић	Лозница	18	III
12.	Андријана Јемовић	Гимназија Рашка	Зорица Чешљарац	Рашка	18	III
13.	Анђела Јанићијевић	Гимназија Пирот	Бисерка Костић	Пирот	18	III
14.	Јована Живановић	Гимназија „Урош Предић”	Александра Михајловић	Панчево	18	III
15.	Јулија Станковић	СШ „Вук Караџић”	Бранкица Стаменковић Илић	Бабушница	18	III
16.	Катарина Недић	Гимназија „Јован Јовановић Змај”	Ружа Перуновић	Нови Сад	18	III
17.	Кристина Вујановић	Пета београдска гимназија	Ивана Татовић Поповић	Београд	18	III
18.	Марија Бошковић	Гимназија	Драгана Протић	Чачак	18	III
19.	Нађа Јаковљевић	Гимназија „Бранислав Петровић”	Жељка Митровић	Уб	18	III
20.	Неда Шћекић	IX београдска гимназија „М. П. Алас”	Драгама Петровић	Београд	18	III
21.	Јана Јанковић	Осма београдска гимназија	Далиборка Ранђеловић	Београд	18	III
22.	Јована Трифуновић	Гимназија „Вук Караџић”	Гордана Миљковић	Трстеник	18	III

ДРУГИ РАЗРЕД

Ред. број	Име и презиме ученика	Средња школа	Наставник	Место	Бодови	Ранг
1.	Анђела Бујић	Медицинска школа	Весна Пешић	Крушевац	19	I
2.	Урош Бурлић	Ужичка гимназија	Душица Виторовић	Ужице	19	I
3.	Ања Антонијевић	Гимназија у Лазаревцу	Славица Миљанић	Београд	18	II
4.	Даница Стевановић	Гимназија	Слађана Дамњановић	Крушевац	18	II
5.	Петра Панчић	СШ „Вук Караџић”	Елвира Митић	Бабушница	18	II
6.	Никола Ђорђевић	Филолошка гимназија	Катарина Вучић	Београд	18	II
7.	Алекса Спасић	Гимназија	Светлана Нешић	Смедерево	17	III
8.	Анђела Димитријевић	Гимназија „Јован Скерлић”	Анита Стојановић	Владичин Хан	17	III
9.	Јована Здравковић	Филолошка гимназија	Мирјана Стакић Савковић	Београд	17	III
10.	Лена Врачевић	Пета београдска гимназија	Милица Шаренац	Београд	17	III
11.	Михаило Спасовић	X београдска гимназија „М. Пупин”	Јелена Бурсић Милић	Београд	17	III
12.	Нађа Зарија	Филолошка гимназија	Мирјана Стакић Савковић	Београд	17	III
13.	Теодора Ђорђевић	Медицинска школа	Милица Мишић	Лесковац	17	III
14.	Теодора Поповић	Филолошка гимназија	Весна Црепуљаревић	Београд	17	III

15.	Петра Бојчић	Прва крагујевачка гимназија	Његош Гребовић	Крагујевац	17	III
16.	Денис Шаботић	Пета београдска гимназија	Виолета Кецман	Београд	17	III

ТРЕЋИ РАЗРЕД

Ред. број	Име и презиме ученика	Средња школа	Наставник	Место	Бодови	Ранг
1.	Ана Миливојевић	Друга крагујевачка гимназија	Миријана Арсенијевић	Крагујевац	20	I
2.	Вељко Ђурић	Гимназија „Светозар Марковић”	Марија Церовина	Ниш	20	I
3.	Вукан Божовић	Гимназија	Душица Добродолац	Крушевац	19	II
4.	Горан Торло	Карловачка гимназија	Љиљана Малетин Војводић	Сремски Карловци	19	II
5.	Елена Митровић	IV београдска гимназија	Марија Стајић	Београд	19	II
6.	Марија Ристић	Гимназија „Бора Станковић”	Ана Стоиљковић	Врање	19	II
7.	Милица Радић	IX београдска гимназија „М. П. Алас”	Светлана Миловановић	Београд	19	II
8.	Сандра Мила- диновић	ЕТШ „Никола Тесла”	Тамара Митић	Јагодина	19	II
9.	Алекса Јањушевић	Гимназија „Патријарх Павле”	Маја Мићовић	Београд	18	III
10.	Ања Саватовић	Гимназија „Исидора Секулић”	С. Торњански Брашњовић	Нови Сад	18	III

11.	Богдан Машојевић	Гимназија	Смиља Перуновић	Јагодина	18	III
12.	Ивана Гутић	Гимназија „Таковски устанак”	Гордана Јовановић	Горњи Милановац	18	III
13.	Катарина Ѓњидић	Филолошка гимназија	Мирјана Стакић Савковић	Београд	18	III
14.	Магдалина Тмушић	XIII београдска гимназија	Марко Никодијевић	Београд	18	III
15.	Маша Тужић	Зрењанинска гимназија	Наталија Лудошки	Зрењанин	18	III
16.	Миа Маринковић	Филолошка гимназија	Катарина Вучић	Београд	18	III
17.	Соња Јованчић	Гимназија	Илинка Оцокољић	Ивањица	18	III
18.	Софија Ђурић	Гимназија Краљево	мр Весна Сеничић	Краљево	18	III
19.	Урош Николић	Медицинска школа	Марина Јокић	Ђуприја	18	III
20.	Ива Богдановић	XIII београдска гимназија	Софија Ширадовић	Београд	18	III
21.	Јован Петковић	Гимназија	Гордана Зајић	Крушевац	18	III

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Ред. број	Име и презиме ученика	Средња школа	Наставник	Место	Бодови	Ранг
1.	Миља Шуша	МШ „Др М. Лазић”	Катарина Илић	Ниш	20	I
2.	Ведрана Гачић	Гимназија „Бора Станковић”	Тања Русимовић	Врање	19	II

3.	Драгана Васић	СШ „Вук Караџић”	Давид Мандић	Љубовија	19	II
4.	Катарина Јауковић	IX београдска гимназија „М. П. Алас”	Невена Грујичић	Београд	19	II
5.	Немања Недић	Прва београдска гимназија	Драгана Стојановић	Београд	19	II
6.	Уна Антић	Гимназија Пирот	Бранка Тановић Савић	Пирот	19	II
7.	Александра Мичић	Гимназија „Свети Сава”	Борислав Младеновић	Београд	18	III
8.	Јована Гарић	Гимназија Краљево	мр Весна Сеничић	Краљево	18	III
9.	Катарина Спасић	Средња школа „Краљ Петар I”	Николина Илић	Топола	18	III
10.	Лазар Величковић	Гимназија „Јован Скерлић”	Душанка Станковић	Владичин Хан	18	III
11.	Марија Војисављевић	XIII београдска гимназија	Јелена Урошевић	Београд	18	III
12.	Миона Ђуришић	Медицинска школа „7. април”	Гордана Ралетић	Нови Сад	18	III
13.	Светлана Стојшић	Медицинска школа „7. април”	Драгана Вујаковић Драгељевић	Нови Сад	18	III
14.	Ивана Ловрић	Гимназија „Вељко Петровић”	Јасмина Шолаја	Сомбор	18	III

**ИЗ ПРАВИЛНИКА О ТАКМИЧЕЊУ
ЛИТЕРАРНИХ СЕКЦИЈА ОСНОВНИХ
И СРЕДЊИХ ШКОЛА – НАГРАДА
„ПРОФ. ДР СЛОБОДАН Ж. МАРКОВИЋ”**

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ЗАДУЖБИНА „ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ”

1.

Такмичење има за циљ:

- да афирмише рад литерарних секција које својим програмима, облицима и методама рада утичу на подизање квалитета наставног процеса у српском језику и књижевности;
- да литерарно стваралаштво у школама допринесе развијању активног односа према књизи и писаној речи;
- да развије афинитете према естетским и етичким вредностима литературе;
- да подстакне развијање литерарног сензибилитета и креативних способности ученика;
- да допринесе развијању културе коришћења слободног времена код ученика;
- да подстакне ученике и наставнике на проширивање и продубљивање вредности уметничког текста и литерарног образовања својих чланова, што ће се постићи праћењем достигнућа савремене науке о књижевности и језику.

2.

Такмичење има два вида:

- I – за најбоље литерарне секције у основној школи; и
- II – за најбоље литерарне секције у средњој школи.

3.

Најбоље литерарне секције награђују се наградом „Проф. др Слободан Ж. Марковић”, дипломом и одабраним књигама, чији се износ утврђује сваке године.

4.

Проглашавање најбоље литерарне секције обавља се сваке године на Зимском семинару, када се врши и уручивање награда.

5.

Пријављивање литерарних секција за такмичење врши се сваке године **до 15. новембра за рад у претходној школској години**. Право пријављивања имају литерарне секције, школе и друге просветне институције.

Уз пријаву предлагачи морају доставити потпуну документацију о раду литерарне секције у претходној школској години.

Документација ће обухватити: **годишњи план и извештај о планираним активностима**, који треба да садржи:

- **организацију рада**
- **облике рада** (радне састанке, књижевне вечери, посете, излете, културно-уметничке јубилеје, сусрете с писцима и другим посленицима у култури, учествовање у школским приредбама, сарадњу са дружинама, секцијама, у периодици, месним радио-станицама, на наградним конкурсима, у издавачкој делатности и сл.).
- **резултате рада**: освојене награде и дипломе.

6.

Избор најбољих литерарних секција врши Републичка комисија коју именује Управа Друштва, утврђујући и председника и секретара Комисије.

7.

Ако Комисија процени да су литерарне секције изједначене по квалитету, може предложити да се за најбоље прогласе, у свакој категорији, највише три равноправне секције за I, II и III награду.

8.

Прво проглашавање најбоље литерарне секције у основној и најбоље литерарне секције у средњој школи обављено је јануара 1996. године, за период школске 1994/95. године.

9.

На Зимском семинару приликом свечаног проглашења најбољих литерарних секција које су освојиле награду „Проф. др Слободан Ж. Марковић”, похваљују се и награђују професори и наставници који су стручно водили рад награђених секција како би њихово залагање деловало на унапређивање рада литерарних секција у школама.

Рад секција је саставни део годишњих програма образовно-васпитног рада школа и приликом јављања на конкурс Друштва пријаву за такмичење мора званично да проследи школа, иначе се пријављен учесник **дисквалификује**.

ИЗ ПРАВИЛНИКА О ТАКМИЧЕЊУ ЛИНГВИСТИЧКИХ СЕКЦИЈА ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ВУКОВА ЗАДУЖБИНА

1.

Такмичење има за циљ:

- да афирмише рад лингвистичких секција које својим програмима, облицима и методама рада утичу на подизање квалитета наставног процеса у српском језику и књижевности;
- да подстакне ученике на конкретнију примену знања којима су овладали о српским језичким системима и језичкој култури;
- да развије код ученика способност да стечена знања са сигурношћу примењују;
- да подстакне ученике и наставнике на проширивање знања праћењем достигнућа савремене науке о језику и језичкој култури.

2.

Такмичење има два вида:

- I – за најбоље лингвистичке секције у основној школи; и
- II – за најбоље лингвистичке секције у средњој школи.

3.

Најбоље лингвистичке секције награђују се Дипломом и одабраним књигама, чији се износ утврђује сваке године.

4.

Проглашавање најбољих лингвистичких секција обавља се сваке године на Зимском семинару, када се врши и уручивање награда.

5.

Пријављивање лингвистичких секција за такмичење врши се сваке године **до 15. новембра за рад у претходној школској години**. Право пријављивања имају лингвистичке секције, школе и друге просветне институције.

Уз пријаву предлагачи морају доставити потпуну документацију о раду лингвистичке секције у претходној школској години:

- план рада;
- колективне истраживачке пројекте;
- индивидуалне пројекте и радове;
- школске лингвистичке часописе.

Избор најбољих лингвистичких секција врши Републичка комисија коју именује Управа Друштва.

6.

Управа Друштва бира председника и секретара Комисије. Републичка Комисија доноси одлуке већином гласова.

7.

Ако Комисија процени да су лингвистичке секције изједначене по квалитету, може предложити да се за најбоље прогласе, у свакој категорији, највише три секције за I, II и III награду.

8.

Прво проглашење најбоље лингвистичке секције у основној и најбоље лингвистичке секције у средњој школи обављено је у јануару 1991. године, обухватајући период претходне школске године.

9.

На Зимском семинару приликом свечаног проглашења најбољих лингвистичких секција, јавно се похваљују и награђују професори и наставници који су стручно водили награђене секције, како би и овај стручни рад изашао из анонимности и подстицајно деловао на унапређивање рада лингвистичких секција у школама.

Рад секција је саставни део годишњих програма образовно-васпитног рада школа и приликом јављања на конкурс Друштва пријаву за такмичење мора званично да проследи школа, иначе се пријављен учесник **дисквалификује.**

КЛАСИФИКАЦИОНИ ИСПИТ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
ГОДИНА 2022.

ТЕСТ: 1 (20 ПИТАЊА)

1.	Наведите назив источнословенског језика који недостаје започетом низу: руски, украјински, _____	
2.	Подвуците назив дијалекта ијекавског изговора који није ушао у основу српског књижевног језика: призренско-гимочки, косовско-ресавски, зетско-јужносанџачки, истонохерцеговачки, шумадијско-војвођански	
3.	У изради другог издања <i>Српског рјечника</i> (1852) Вуку Стефановићу Караџићу непосредно је помагао: а) Саво Мркаљ б) Јернеј Копитар в) Доситеј Обрадовић г) Ђуро Даничић Заокружите слово испред тачног одговора.	
4.	Подвуците назив историјског догађаја који је написан у складу са правописним правилима српског језика: бечки Књижевни Договор, бечки Књижевни договор Бечки Књижевни Договор, Бечки књижевни договор	
5.	Заокружите слово испред тачне тврдње за гласове Д и Ц: а) Оба гласа су звучна. б) Оба гласа имају исто место изговора. в) Оба гласа имају исти начин изговора.	
6.	Подвуците речи које садрже бар један затворен слог: младост, омладина, младићи, младица	
7.	Заокружите слово испред речи која има акценат на другом слогу: а) преокрет б) прекренути в) прекренем	
8.	Заокружите слова испред гласовних промена које се реализују у номинативу множине именице ЗАДАТАК: а) палатализација б) сибиларизација в) јоговање г) губљење сугласника	

9.	<p>У ком је глаголском облику подвучени глагол? Заокружите слово испред тачног одговора: <i>Рекоше ми да <u>затворим</u> прозор.</i></p> <p>а) у потенцијалу б) у перфекту в) у презенту г) у императиву</p>	
10.	<p>У ком је падежу подвучена именица? Заокружите слово испред тачног одговора: <i>Лепо је било у Београду, под <u>Авалом</u>.</i></p> <p>а) у инструменталу б) у локативу в) у акузативу г) у генитиву</p>	
11.	<p>Којој врсти речи припада подвучена реч? Заокружите слово испред тачног одговора: <i><u>Бирајући</u> боје, размишљала је о свим површинама простора.</i></p> <p>а) именицама б) прилозима в) придевима г) глаголима</p>	
12.	<p>Којој врсти заменица припада подвучена заменица? Заокружите слово испред тачног одговора: <i>Прва аукција <u>његових</u> радова била је веома успешна.</i></p> <p>а) присвојним придевским б) личним именичким в) неодређеним придевским г) општим именичким д) одричним придевским</p>	
13.	<p>У следећем низу подвуците глагол чија је мотивна реч заменица: <i>десетковати лудовати гласати ништити напредовати бућнути</i></p>	
14.	<p>Реч <i>изохипса</i> је пореклом из грчког језика и користи се у географији да значи линију која на географској карти спаја места исте надморске висине. Због тога за ову реч кажемо да је:</p> <p>а) позајмљеница и дијалектизам б) жаргонизам и неологизам в) позајмљеница и термин г) термин и историзам</p> <p>Заокружите слово испред тачног одговора.</p>	
15.	<p>У три од четири наведене реченице употребљена су различита значења речи кључ¹, док је у само једној од њих употребљена хомонимична реч кључ². Заокружите слово испред те реченице.</p> <p>а) Кренула је на посао, али је заборавила кључ од канцеларије. б) Чим вода пусти кључ, можете убацили тестенину. в) Кључ за успех у животу јесте знање. г) Мајстор међу алатом није имао кључ, па није могао да одвије шраф.</p>	

16.	<p>У сваки квадратић испред назива механизма полисемije упишите број реченице у којој је значење подвучене речи настало тим механизмом:</p> <p>☐ МЕТАФОРА 1) Цео град је славио победу наших ватерполиста.</p> <p>☐ МЕТОНИМИЈА 2) Обула је штикле и кренула у град.</p> <p>☐ СИНЕГДОХА 3) Језик на ваги је показивао 85 килограма.</p>											
17.	<p>У следећој реченици подвучите све зависне реченице: <i>Да, увек сам мислио о томе, о таквом животу и таквим људима, и мислећи о себи и својима увек сам жалио што нисмо такви, и размишљао како бисмо то могли постати.</i></p>											
18.	<p>Напишите коју синтаксичку функцију има подвучена синтагма: <i>Дан, проткан маглом, прилично је одмакао, а нико није напашао испод отворених прозора.</i> Одговор: _____</p>											
19.	<p>Допуните табелу, анализирајући реченицу <i>Мада сам му се извинила, Милан ми није опростио</i> (синтаксичке функције наводите прецизно): Како гласи реченични члан</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%;">Како гласи реченични члан</td> <td style="width: 12.5%;"></td> <td style="width: 12.5%;"></td> <td style="width: 12.5%;"></td> <td style="width: 12.5%;"></td> </tr> <tr> <td>Која је функција тог члана</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	Како гласи реченични члан					Која је функција тог члана					
Како гласи реченични члан												
Која је функција тог члана												
20.	<p>Упишите запете тамо где је то неопходно: <i>Фамилија Iridaceae у коју спада шафран обухвата преко 2200 врста а најраспрострањеније су гладиола и перуника. Шафран је иначе најскупљи зачин на свету.</i></p>											

ТЕСТ: 1 (РЕШЕЊА)

1. белоруски
2. зетско-јужносанџачки
3. г) Ђуро Даничић
4. Бечки књижевни договор
5. б) Оба гласа имају исто место изговора.
6. младост, омладина, младићи, младница
7. в) преокренем
8. б) сибиларизација, г) губљење сугласника
9. в) у презенту
10. а) у инструменталу
11. г) глаголима
12. а) присвојним придевским
13. ништити
14. в) позајмљеница и термин
15. б) Чим вода пусти кључ, можете убацити тестенину.
16. 3 – метафора, 1 – метонимија, 2 – синегдоха.

17. Да, увек сам мислио о томе, о таквом животу и таквим људима, и мислећи о себи и својима увек сам жалио што нисмо такви, и размишљао како бисмо то могли постати.
18. апозитив(а)
- 19.

Како гласи реченични члан	<i>Мада сам му се извинила</i>	<i>Милан</i>	<i>ми</i>	<i>није опростио</i>
Која је функција тог члана	допусна / концесивна (прилошка) одредба	(граматички) субјекат	неправи / индиректни / даљи објекат	(глаголски) предикат

20. Фамилија Iridaceae, у коју спада шафран, обухвата преко 2200 врста, а најраспрострањеније су гладиола и перуника. Шафран је, иначе, најскупљи зачин на свету.

ТЕСТ: 2 (20 ПИТАЊА)

1.	Наведите назив западнoслoвeнскoг језика који нeдoстaje запoчeтoм низу: пољски, чешки, лужичкoсрпски, _____	
2.	Пoдвучитe назив нoвoштoкaвскoг дијалектa ијeкaвскoг изгoвoрa: призрeнскo-тимoчки, кoсoвскo-рeсaвски, зeтскo-јужнoсaнцaчки, истoчнoхeрцeгoвaчки, шумaдијскo-вoјвoђaнски	
3.	Рeфoрмисaну азбуку, коју и дaнaс кoристимo, Вук Стeфaнoвић Кaрaдић први пут је упрoтребилo у дeлу: а) <i>Писмeницa српскoгa јeзикa</i> (1814) б) <i>Српски рјeчник</i> (1818) в) <i>Српски рјeчник</i> (1852) г) <i>Нарoднe српскe пoслoвицe</i> (1836) Зaокружитe слoвo испрeд тaчнoг oдгoвoрa.	
4.	Пoдвучитe назив инститyцијe кoји је нaписaн у склaду сa прaвoписним прaвилимa српскoг јeзикa: Српскo Нарoднo Пoзoриштe, српскo Нарoднo Пoзoриштe српскo Нарoднo пoзoриштe, Српскo нaрoднo пoзoриштe	
5.	Зaокружитe слoвo испрeд тaчнe тврдњe зa глaсoвe З и Ц : а) Oбa глaсa су звучнa. б) Oбa глaсa имaју истo мeстo изгoвoрa. в) Oбa глaсa имaју исти нaчин изгoвoрa.	
6.	Пoдвучитe рeчи кoје сaдржe бaр јeдaн зaтвoрeн слoг: прaвилимa, прaвилнoст, прaвилa, прaвилнo	

7.	<p>Заокружите слово испред речи која има акценат на првом slogу:</p> <p>а) пробудим б) пробудити в) пробудивши</p>	
8.	<p>Заокружите слово испред гласовне промене која се реализује у генитиву множине именице ДОБИТАК:</p> <p>а) сибиларизација б) губљење сугласника в) јотовање г) непостојано А</p>	
9.	<p>У ком је глаголском облику подвучени глагол? Заокружите слово испред тачног одговора: <i>Ако <u>п</u>онови такву игру, сигурно ће победити.</i></p> <p>а) у потенцијалу б) у перфекту в) у футуру I г) у презенту</p>	
10.	<p>У ком је падежу подвучена именица? Заокружите слово испред тачног одговора: <i>Новине су отворене на страни где је репортажа с <u>А</u>вале и Опленца.</i></p> <p>а) у инструменталу б) у генитиву в) у акузативу г) у локативу</p>	
11.	<p>Којој врсти речи припада подвучена реч? Заокружите слово испред тачног одговора: <i>Одговор на ово <u>к</u>ратко питање писан је крајње споро.</i></p> <p>а) именицама б) глаголима в) придевима г) прилозима</p>	
12.	<p>Истинита је само једна од четири наведене тврдње о подвученој заменици из датог примера. Заокружите слово испред те тврдње: <i><u>Њ</u>ихова екипа игра одлично.</i></p> <p>а) Подвучена заменица у датом примеру стоји у облику средњег рода множине. б) Подвучена заменица у датом примеру стоји у облику средњег рода једине. в) Подвучена заменица у датом примеру стоји у облику женског рода множине. г) Подвучена заменица у датом примеру стоји у облику женског рода једине.</p>	
13.	<p>У следећем низу подвучите именицу која има различит суфикс у односу на остале: дрвце перце детенце коленце звонце острвце</p>	

14.	<p>Реч <i>резалет</i> пореклом је из турског језика, употребљава се само на појединим деловима српског језичког простора и значи <i>брука, срамота</i>. Због тога кажемо да је ова реч:</p> <p>а) жаргонизам и позајмљеница б) историзам и термин в) регионализам и позајмљеница г) неологизам и термин</p> <p>Заокружите слово испред тачног одговора.</p>													
15.	<p>У три од четири наведене реченице употребљена су различита значења речи мрсити¹, док је у само једној од њих употребљена хомонимична реч мрсити². Заокружите слово испред те реченице:</p> <p>а) Ветар је веома јако дувао и мрсио јој дугу косу. б) Дуги пост се завршио и Петар је коначно почео да мрси. в) Од треме је на испиту непрекидно кршио и мрсио прсте. г) Није поштено радио, већ је увек нешто петљао и мрсио.</p>													
16.	<p>У сваки квадратић испред назива механизма полисемije упишите број реченице у којој је значење подвучене речи настало тим механизмом:</p> <p>☐ МЕТАФОРА 1) У моди су рукавице без <u>прстију</u>. ☐ МЕТОНИМИЈА 2) Коначно су стекли свој <u>кров</u> над главом. ☐ СИНЕГДОХА 3) <u>Таласи</u> њене косе вијорили су се на ветру.</p>													
17.	<p>У следећим реченицама подвуците све зависне реченице: <i>Ранијих година, док сам ишао у основну школу, та бакалска радња била је за мене права страст. За време школског распуста одлазио сам сваког дана у његову радњу, ту сам стајао по страни и дуго гледао како се кутује.</i></p>													
18.	<p>Подвуците све речи које конгруирају с неком другом речју: Ја морам још много страна ове књиге посветити школовању.</p>													
19.	<p>Допуните табелу, анализирајући реченицу <i>Пошто није знао шта да каже, Милан је ћутао</i> (синтаксичке функције наводите прецизно): Како гласи реченични члан</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20%;">Како гласи реченични члан</td> <td style="width: 15%;"></td> <td style="width: 15%;"></td> <td style="width: 15%;"></td> <td style="width: 15%;"></td> <td style="width: 15%;"></td> </tr> <tr> <td>Која је функција тог члана</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	Како гласи реченични члан						Која је функција тог члана						
Како гласи реченични члан														
Која је функција тог члана														
20.	<p>Упишите запете тамо где је то неопходно: <i>Да би се произвело 450 грама шафрана потребно је 70.000 цветова због чега је он најскупљи зачин на свету. Пошто делује на човеков нервни систем на начин сличан кофеину лековито делује против умучености.</i></p>													

ТЕСТ: 2 (РЕШЕЊА)

1. словачки
2. источнохерцеговачки
3. б) *Српски рјечник* (1818)
4. Српско народно позориште
5. б) Оба гласа имају исто место изговора.
6. правилима, правилност, правила, правилно
7. а) пробудим
8. г) непостојано А
9. г) у презенту
10. б) у генитиву
11. в) придевима
12. г) Подвучена заменица у датом примеру стоји у облику женског рода једине.
13. дете
14. в) регионализам и позајмљеница
15. б) Дути пост се завршио и Петар је коначно почео да мрси.
16. 3 – метафора, 1 – метонимија, 2 – синегдоха.
17. Ранијих година, док сам ишао у основну школу, та бакалска радња била је за мене права страст. За време школског распуста одлазио сам сваког дана у његову радњу, ту сам стајао по страни и дуго гледао како се купује.
18. Ја морам још много страна ове књиге посветити школовању.
- 19.

Како гласи реченични члан	<i>Пошто није знао шта да каже</i>	<i>Милан</i>	<i>је ћутао</i>
Која је функција тог члана	(прилошка) одредба за узрок	(граматички) субјекат	(глаголски) предикат

20. Да би се произвело 450 грама шафрана, потребно је 70.000 цветова, због чега је он најскупљи зачин на свету. Пошто делује на човеков нервни систем на начин сличан кофеину, лековито делује против утучености.

ТЕСТ: 3 (20 ПИТАЊА)

1.	Подвуците назив јужнословенског језика који се простире најзападније : словачки, словеначки, српски, бугарски, руски	
2.	Подвуците назив дијалекта екавског изговора који има само један акценат: призренско-тимочки, косовско-ресавски, зетско-јужносанџачки, источнохерцеговачки, шумадијско-војвођански	
3.	<i>Писменица српскога језика</i> (1814) Вука Стефановића Караџића је: а) збирка песама б) речник в) правопис г) граматика д) збирка предања Заокружите слово испред тачног одговора.	

4.	Подвуците назив химне који је написан у складу са правописним правилима српског језика: Боже Правде Боже правде боже Правде „боже правде”	
5.	Заокружите слово испред тачне тврдње за гласове З и Г: а) Оба гласа су звучна. б) Оба гласа имају исто место изговора. в) Оба гласа имају исти начин изговора.	
6.	Подвуците речи које садрже бар један затворен слог: доживљај, доживети, доживимо, доживљавамо	
7.	Заокружите слово испред речи која има акценат на другом слогу: а) окупација б) окупирати в) окупирам	
8.	Заокружите слова испред гласовних промена које се реализују у инструменталу множине именице ГУБИТАК: а) сибиларизација б) палатализација в) прелаз Ј у О г) губљење сугласника	
9.	У ком је глаголском облику глагол САВЛАДАТИ употребљен у следећој реченици? <i>Да смо савладале Јапан, у полуфинале бисмо отишле с првог места.</i> а) у потенцијалу б) у перфекту в) у футуру II г) у презенту Заокружите слово испред тачног одговора.	
10.	У ком је падежу подвучена именица? Заокружите слово испред тачног одговора: <i>Трка је ове године из центра града измештена на <u>Авалу</u>.</i> а) у инструменталу б) у локативу в) у акузативу г) у генитиву	
11.	Којој врсти речи припада подвучена реч? Заокружите слово испред тачног одговора: <i><u>Спремни</u> смо за три тешке утакмице.</i> а) именицама б) прилозима в) глаголима г) придевима	

12.	<p>Истинита је само једна од четири наведене тврдње о подвученој заменици из датог примера. Заокружите слово испред те тврдње: <i>Његове слике увек представљају тихе и усамљене пределе.</i></p> <p>а) Подвучена заменица у датом примеру стоји у облику женског рода. б) Подвучена заменица у датом примеру стоји у облику средњег рода. в) Подвучена заменица у датом примеру стоји у облику мушког рода. г) Подвучена заменица у датом примеру стоји у облику средњег и мушког рода.</p>	
13.	<p>У следећем низу подвучите две именице које су настале додавањем моционог суфикса на творбену основу: <i>јагњад вучица телићи жабац псетање слонче</i></p>	
14.	<p>Реч <i>кефало</i> је пореклом из грчког језика и у говору младих се користи у значењу <i>глава, памет</i>. Због тога кажемо да је ова реч:</p> <p>а) историзам и термин б) жаргонизам и позајмљеница в) дијалектизам и позајмљеница г) архаизам и термин</p> <p>Заокружите слово испред тачног одговора.</p>	
15.	<p>У три од четири наведене реченице употребљена су различита значења речи иступити¹, док је у само једној од њих употребљена хомонимична реч иступити². Заокружите слово испред те реченице:</p> <p>а) Иступило је у јавност у борби против дискриминације. б) Војник је иступио из строја и поздравео генерала. в) Није могао даље да пише јер је иступио оловку. г) Након много година иступио је из политичке странке.</p>	
16.	<p>У сваки квадратић испред назива механизма полисемије упишите број реченице у којој је значење подвучене речи настало тим механизмом:</p> <p>☐ МЕТАФОРА 1) Постаће оперски певач јер има добро <u>грдло</u>.</p> <p>☐ МЕТОНИМИЈА 2) То је било мало село са свега стотинак <u>оцака</u>.</p> <p>☐ СИНЕГДОХА 3) <u>Мрежа</u> вена протеже се кроз читаво људско тело.</p>	
17.	<p>У следећим реченицама подвучите све зависне реченице: <i>Одмах сам стао за тезгу иза које ми је вирила само глава. Али сам се сетио да подметнем мали сандук под ноге; тако сам изгледао за добар педаљ виши. Чекао сам тако са живом жељом да наиђе купац.</i></p>	
18.	<p>Подвучите везничке речи односно изразе који су обележава временских зависних реченица: <i>тада, када, онда, пре тога, након што, док, тек, откако.</i></p>	

19.	Допуните табелу, анализирајући реченицу <i>Кажи свима шта си смислио!</i> (синтаксичке функције наводите прецизно): Како гласи реченични члан			
	Како гласи реченични члан			
	Која је функција тог члана			
20.	Упишите запете тамо где је то неопходно: <i>Шафран који је веома скуп зачин има и медицинска својства а користи се и као бојило за тканине. Да би се прикупио 1 кг сувог шафрана потребно је 40 сати рада.</i>			

ТЕСТ: 3 (РЕШЕЊА)

- словеначки
- призренско-тимочки
- г) граматика
- Боже правде
- а) Оба гласа су звучна.
- доживљај, доживети, доживимо, доживљавамо
- в) окупирам
- а) сибиларизација, г) губљење сугласника
- б) у перфекту
- в) у акузативу
- г) придевима
- а) Подвучена заменица у датом примеру стоји у облику женског рода.
- вучица, жабац
- б) жаргонизам и позајмљеница
- в) Није могао да пише јер је истушио оловку.
- 3 – метафора, 1 – метонимија, 2 – синегдоха
- Одмах сам стао за тезгу иза које ми је вирила само глава. Али сам се сетно да подметнем мали сандук под ноге; тако сам изгледао за добар педаљ виши. Чекао сам тако са живом жељом да наиђе купац.
- тада, када, онда, пре тога, након што, док, тек, откако
-

Како гласи реченични члан	[<i>Ti</i>]	<i>кажи</i>	<i>свима</i>	<i>шта си смислио</i>
Која је функција тог члана	(граматички) субјекат	предикат	неправи / индиректни / даљи објекат	прави / директни / ближи објекат

- Шафран_који је веома скуп зачин_има и медицинска својства_а користи се и као бојило за тканине. Да би се прикупио 1 кг сувог шафрана_потребно је 40 сати рада.

ТЕСТ: 4 (30 ПИТАЊА)

1.	<p>Некадашњи старословенски језик припада грани:</p> <p>а) источнословенских језика б) западнословенских језика в) јужнословенских језика</p> <p>Заокружите слово испред тачног одговора.</p>	
2.	<p>Имајући на уму замену старог гласа <i>jat</i> у српским дијалектима, подвучите назив дијалекта који не припада следећем низу:</p> <p>призренско-тимочки, косовско-ресавски, зетско-јужносанџачки, шумадијско-војвођански</p>	
3.	<p><i>Стари завет</i> на српски језик је превео:</p> <p>а) Вук Ст. Караџић б) Саво Мркаљ в) Аврам Мразовић г) Ђуро Даничић</p> <p>Заокружите слово испред тачног одговора.</p>	
4.	<p>Подвучите назив грађевине који је написан у складу са правописним правилима српског језика:</p> <p>капетан-Мишино здање, Капетан Мишино Здање Капетан Мишино здање, капетан Мишино здање</p>	
5.	<p>Напишите ијекавске облике наведених речи:</p> <p>реч – _____ речник – _____</p>	
6.	<p>Основна јединица лексикологије, под којом се подразумева реч у свим својим значењима и облицима, назива се:</p> <p>а) графема б) фонема в) морфема г) лексема</p> <p>Заокружите слово испред тачног одговора.</p>	
7.	<p>Заокружите слово испред тачне тврдње за гласове З и Ш:</p> <p>а) Оба гласа су звучна. б) Оба гласа имају исто место изговора. в) Оба гласа имају исти начин изговора.</p>	
8.	<p>Поделите следећу реч на слоге усправним цртама:</p> <p>и н т е р п р е т а ц и ј а</p>	
9.	<p>Подвучите реч у којој се реализује дисимилација вокала:</p> <p>пољем, сјајем, кејом, сунцем, градом</p>	
10.	<p>Заокружите слова испред гласовних промена које се реализују у номинативу једине женског рода придева ПАКОСТАН:</p> <p>а) сибиларизација б) непостојано А в) прелаз Л у О г) губљење сугласника</p>	

11.	<p>Заокружите слово испред речи која има акценат на другом слогу:</p> <p>а) побуна б) побунити се в) побуним се</p>	
12.	<p>Заокружите енклитике у следећем примеру: Ноћас су ме походила мора, // Сва усахла, без вала и пене, Мртав ветар дувао је с гора, // Трудио се свемир да покрене.</p>	
13.	<p>У ком је падежу подвучена именица? Заокружите слово испред тачног одговора: <i>Договор је <u>договор</u>.</i></p> <p>а) у акузативу б) у номинативу в) у дативу г) у генитиву</p>	
14.	<p>Како број ОБА гласи у генитиву мушког рода? Заокружите слово испред тачног одговора:</p> <p>а) <i>обају</i> б) <i>обојице</i> в) <i>обама</i> г) <i>обоје</i></p>	
15.	<p>Којој врсти заменица припада подвучена заменица? Заокружите слово испред тачног одговора: <i>Таква песма би се допала <u>свакоме</u>.</i></p> <p>а) присвојним б) општим в) неодређеним г) личним</p>	
16.	<p>Заокружите слово испред речи која спада у придеве:</p> <p>а) <i>последњег</i> б) <i>двестахиљадитог</i> в) <i>двестаосамдесеттрећег</i> г) <i>седамнаестог</i></p>	
17.	<p>Како глагол УПРОСТИТИ гласи у трећем лицу једине презенте? Заокружите слово испред тачног одговора:</p> <p>а) <i>упрошћава</i> б) <i>упрости</i> в) <i>упрошћује</i> г) <i>упрошћују</i></p>	
18.	<p>У ком је глаголском облику глагол ПРЕТРАЖИТИ употребљен у датом примеру? То велико спремање обављали смо мајка и ја. Претражили бисмо сваки угао радионице. Залутале делове алата враћали смо на место.</p> <p>а) у потенцијалу б) у перфекту в) у футуру II г) у презенту</p> <p>Заокружите слово испред тачног одговора.</p>	

19.	У следећем низу подвучите придев који је настао слагањем именице и придева : глувонем стармали тамнозелен многозначајан водоотпоран јаркоцрвен	
20.	Наведене глаголе разврстајте у зависности од тога којој врсти речи припадају њихове мотивне речи: школовати напредовати гомилати назадовати именица: _____ прилог: _____	
21.	Реч <i>интерфејс</i> је у новије време из енглеског језика ушла у српски језик и користи се у информатици. Због тога кажемо да је ова реч: а) позајмљеница, дијалектизам и термин б) позајмљеница, жаргонизам и арханзам в) неологизам, термин и позајмљеница г) жаргонизам, термин и историзам Заокружите слово испред тачног одговора.	
22.	У три од четири наведене реченице употребљена су различита значења речи изложити ¹ , док је у само једној од њих употребљена хомонимична реч изложити ² . Заокружите слово испред те реченице: а) Уметник је добио прилику да своје слике изложи у чувеној галерији. б) Сва дрва која је имао изложио је током дуге и хладне зиме. в) Изложио сам својим пријатељима планове за путовање. г) Наша земља је током историје често била изложена ратовима.	
23.	У сваки квадратић испред назива механизма полисемије упишите број реченице у којој је значење подвучене речи настало тим механизмом: ☐ МЕТАФОРА 1) Бенд је одличан, али им је најбоља <u>гитара</u> . ☐ МЕТОНИМИЈА 2) Око себе је видео само непозната <u>лица</u> . ☐ СИНЕГДОХА 3) Имала је проблема са дисајним <u>путевима</u> .	
24.	У народној пословици <i>Ко паметно ћути, мудро говори</i> међу речима постоје два лексичка односа. У питању су: а) синонимија и антонимија; б) хомонимија и антонимија; в) синонимија и хомонимија. Заокружите слово испред тачног одговора.	
25.	У следећим реченицама подвучите све зависне реченице: <i>И док се ја мучим да будем што занимљивији у говору и понашању, она корача сасвим узга ме, али као да ме не види. Она то не чини свесно ни намерно, да би ме мучила, него посве природно и нехотично.</i>	
26.	У следећој реченици подвучите све синтагме и заокружите њихове главне речи: <i>Поред сваког таквог отвора била је мала столица без наслона, пресвучена плишем.</i>	

27.	Допуните табелу, анализирајући реченицу <i>Што си смислио, кажи наглас!</i> (синтаксичке функције наводите прецизно): Како гласи реченични члан			
	Како гласи реченични члан			
	Која је функција тог члана			
28.	Подвуците речи које конгруирају с неком другом речју: <i>У доба мога детињства, дакле врло давно, у град је дошла стална панорама.</i>			
29.	Заокружите слова испред реченица у којима постоји градициона напоредна конструкција: а) Купили смо не хлеб, него погачу. б) Боље да смо купили погачу него хлеб. в) Купили смо не само хлеб него и погачу. г) Нисмо купили ни хлеб, а камоли погачу. д) Купили смо хлеб, а не погачу.			
30.	Упишите запете тамо где је то неопходно: <i>Цветови скупоценог зачина шафрана толико су нежни да се могу брати само ручно и то само у рану јесен. Кад се осуше од њих остану само танане црвене нити.</i>			

ТЕСТ: 4 (РЕШЕЊА)

- в) јужнословенских језика
- зетско-јужносанџачки
- г) Ђуро Даничић
- Капетан Мишино здање
- ријеч / рјечник
- г) лексема
- в) Оба гласа имају исти начин изговора.
- ин/тер/пре/та/ци/ја
- кејом
- б) непостојано А, г) губљење сугласника
- б) побунити се
- Ноћас су ме походила мора, // Сва усахла, без вала и пене,
Мртав ветар дувао је с гора, // Трудно се свемир да покрене.
- б) у номинативу
- а) *обају*
- б) општим
- а) *последњег*
- б) *упрости*
- а) у потенцијалу
- водоотпоран
- именица:** *школовати, гомилати; прилог:* *напредовати, назадовати.*
- в) неологизам, термин и позајмљеница
- б) Сва дрва која је имао изложио је током дуге и хладне зиме.
- 3 – метафора, 1 – метонимија, 2 – синегдоха.

24. а) синонимија и антонимија
25. И док се ја мучим да будем што занимљивији у говору и понашању, она корача сасвим уза ме, али као да ме не види. Она то не чини свесно ни намерно, да би ме мучила, него посве природно и нехотично.
26. Поред сваког таквог **отвора** била је мала **столина** без наслона, **пресвучена** плишем.
- 27.

Како гласи реченични члан	<i>Што си смислио</i>	[<i>ти</i>]	<i>кажи</i>	<i>наглас</i>
Која је функција тог члана	прави / директни / ближи објекат	(граматички) субјекат	предикат	(прилошка) одредба за начин

28. У доба мога детињства, дакле врло давно, у град је дошла стална панорама.
29. в) Купили смо не само хлеб него и погачу. г) Нисмо купили ни хлеб, а камоли погачу.
30. Цветови скупцепог зачина шафрана толико су нежни да се могу брати само ручно₁ и то само у рану јесен. Кад се осуше₂ од њих остану само танане црвене нити.

**КЛАСИФИКАЦИОНИ ИСПИТ
ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ УНИВЕРЗИТЕТА
У БЕОГРАДУ**

ЈУНИ 2022.

Пучина плава
Спава,
 Прохладни пада мрак.
Врх хриди црне
Трне
 Задњи румени зрак.

И јеца звоно;
Боно,
 По кршу дршће звук;
С уздахом туге
Дуге
 Убоги моли пук.

Клече мршаве
Главе
 Пред ликом бога свог.
Ишту... Но тамо,
Само
 Ћути распети бог...

И сан све ближе
Стиже.
 Прохладни пада мрак.
Врх хриди црне
Трне
 Задњи румени зрак.

Алекса Шантић

І ЗАДАЦИ

1. Ком књижевном периоду припада Алекса Шантић?
Наведи основне одлике тог периода.

2. Издвој и образложи песничке слике које препознајеш.
3. Објасни улогу дескриптивних и социјалних мотива.
4. Опиши композицију песме „Вече на шкољу”.
5. Протумачи доминантна језичко-стилска изражајна средства.

II ТЕМЕ

1. Слика породичног живота у песми „Ропство Јанковић Стојана”
2. Мотив ветра у приповеци „Ветар” Лазе Лазаревића
3. Лик Раскољникова у роману *Злочин и казна* Ф. М. Достојевског
4. Прича и приповедачи у *Проклетој авлији* Иве Андрића
5. Ликови у драми *Чекајући Годоа* Семјуела Бекета

СЕПТЕМБАР 2022.

ЈАБЛАНОВИ

Зашто ноћас тако шуме јабланови,
 Тако страсно, чудно? Зашто тако шуме?
 Жути месец споро залази за хуме,
 Далеке и црне, кô слутње; и снови

У тој мртвој ноћи пали су на воду,
 Кô олово мирну и сиву, у мраку.
 Јабланови само високо у зраку
 Шуме, шуме чудно, и дрхћу у своду.

Сам, крај мирне воде, у ноћи, ја стојим
 Кô потоњи човек. Земљом, према мени,

Лежи моја сенка. Ја се ноћас бојим
Себе, и ја стрепим сâм од своје сени.

Јован Дучић

I ЗАДАЦИ

1. Ком књижевноисторијском периоду припада поезија Јована Дучића? Наведи основне одлике тог периода.
2. Одреди и објасни тему песме „Јабланови”.
3. Образложи у коју врсту лирских песама спадају „Јабланови”.
4. Издвоји основне мотиве и њихова симболичка значења.
5. Опиши доминантна изражајна средства у песми.

II ТЕМЕ

1. Доживљај смрти у *Житију Светог Симеона* Светог Саве
2. Психологија главног јунака у приповеци „Мрачајски прото” Петра Кочића
3. Историјско и лирско у *Сеобама* Милоша Црњанског
4. Ликови у драми *Ујка Вања* Антона Павловича Чехова
5. Алгоритичко и симболичко у роману *Процес* Франца Кафке

СЕПТЕМБАР (трећи рок) 2022.

У ПОЗНУ ЈЕСЕН

Чуј како јауче ветар кроз пусте пољане наше,
И густе слојеве магле у влажни ваља до...
Са криком узлеће гавран и кружи над мојом главом,
Мутно је небо сво.

Фркће окисо коњиц и журно у село граби,
И већ пред собом видим убог и стари дом:
На прегу старица стоји и мокру живину ваби,
И с репом косматим својим огроман зељов с њом –
А ветар суморно звижди кроз црна и пуста поља,
И густе слојеве магле у влажни ваља до...
Са криком узлеће гавран и кружи над мојом главом,
Мутно је небо сво.

Војислав Илић

І ЗАДАЦИ

1. Ком књижевноисторијском периоду припада дело Војислава Илића?
Наведи одлике тог периода.
2. Образложи основне особине лирске врсте у коју спада песама.
3. Објасни основне мотиве у песми.
4. Протумачи улогу дескрипције.
5. Опиши најважнија стилска средства у песми.

ІІ ТЕМЕ

1. Судбина мајке и сина у народној песми „Ропство Јанковић Стојана”
2. Пут ка знању у делу *Живот и прикљученија* Доситеја Обрадовића
3. Слика сеоског живота у приповеци „Прва бразда” Милована Глишића
4. Људска судбина у новели „Туга” А. П. Чехова
5. Мотив побуне у роману *Дервиш и смрт* Меше Селимовића

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ

Студентски трг 3, 11000 Београд,

телефон 011/3285-506,

e-mail: drustvosj@fil.bg.ac.rs

сајт: drustvosj.fil.bg.ac.rs

Издања Друштва:

1. Љубомир Поповић, **Ред речи у реченици**, II издање, цена 900,00 динара
2. Новица Петковић, **Огледи о српским песницима**, II издање, 900,00 динара
3. Љиљана Бајић, **Одабране наставне интерпретације**, II издање, цена 900,00 динара
4. Слободан Ж. Марковић, **Српска књижевност између два светска рата – појаве, писци и дела**, цена 900,00 динара
5. Тихомир Брајовић, **Облици модернизма**, цена 900,00 динара
6. Бошко Сувајдић, **Јунаци и маске**, цена 900,00 динара
7. Нада Милошевић-Ђорђевић, **Од бајке до изреке**, II издање, цена 900,00 динара
8. Драгана Вукићевић, **Писмо и прича**, цена 900,00 динара
9. Зборник **Ка савременој настави српског језика и књижевности** (књижевност), цена 900,00 динара
10. Бранкица Чигоја, **Траговима српске језичке прошлости**, цена 900,00 динара
11. Радмила Маринковић, **Светородна господа српска**, II издање, цена 900,00 динара
12. Васо Милинчевић, **Велика школа и велики професори**, цена 900,00 динара
13. Јелица Јокановић-Михајлов, **Акцент и интонација говора на радију и телевизији**, цена 900,00 динара
14. Наташа Станковић-Шошо, **Топос пута у српској народној бајци**, цена 900,00 динара

15. Оливера Радуловић, **Речи са чистих усана**, цена 900,00 динара
16. Гордана Јовановић, **Живот Стефана Лазаревића, деспота српскога**, цена 900,00 динара
17. Татјана Јовићевић, **Српски историјски роман XIX века**, цена 900,00 динара
18. Јован Деретић, **Огледи о српској књижевности**, цена 900,00 динара
19. Душан Иванић, **Огледи о Стерији**, цена 900,00 динара
20. **Писци говоре**, приредио Михајло Пантић, цена 900,00 динара
21. Божо Ћорић, **Творба именица у српском језику**, цена 900,00 динара
22. Мило Ломпар, **О завршетку романа**, цена 900,00 динара
23. Бошко Сувајцић, **Иларион Руварац и народна књижевност**, цена 900,00 динара
24. Драгана Мршевић-Радовић, **Фразеологија и национална култура**, II издање, цена 900,00 динара
25. Снежана Милинковић, **Преображаји новеле**, цена 900,00 динара
26. Снежана Самарџија, **Биографије епских јунака**, цена 900,00 динара
27. Гордана Штасни, **Творба речи у настави српског језика**, цена 900,00 динара
28. Зона Мркаљ, **Наставно проучавање народних приповедака и предања**, цена 900,00 динара
29. Јелена Јовановић, **Писци и стил**, цена 900,00 динара
30. Милош Ковачевић, **Огледи из српске синтаксе**, цена 900,00 динара
31. Божо Ћорић, **Лингвомаргиналије**, цена 900,00 динара
32. Рајна Драгићевић, **Вербалне асоцијације кроз српски језик и културу**, цена 900,00 динара
33. **Прилози језичком и књижевном образовању**, Зборник 1, приредила Босиљка Милић, цена 900,00 динара

34. **Прилози језичком и књижевном образовању**, Зборник 2, приредили: Б. Милић и В. Брборић, цена 900,00 динара
35. **Пут до есеја (хронолошки преглед такмичења)**, приредила Босилка Милић, цена 900,00 динара
36. Милан Стакић, **Морфо(но)лошке теме**, цена 900,00 динара
37. Зоја Карановић, **Небеска невеста**, цена 900,00 динара
38. **Прилози језичком и књижевном образовању**, Зборник 3, приредили: Б. Милић и В. Брборић, цена 900,00 динара
39. Валентина Питулић, **Трагом архетипа**, цена 900,00 динара
40. Зорица Несторовић, **Класик Стерија**, цена 900,00 динара
41. Вељко Брборић, **Правопис и школа**, II издање, цена 900,00 динара
42. **20 година Републичког такмичења из српског језика и језичке културе ученика основних и средњих школа**, приредила Босилка Милић, цена 900,00 динара
43. Слободан Ж. Марковић, **100 година Друштва за српски језик и књижевност Србије**, прилоге приредила Босилка Милић, цена 900,00 динара
44. Марија Клеут, **Из Вукове сенке**, цена 900,00 динара
45. Јасмина Јокић, **Краљичке песме, Ритуал и поезија**, цена 900,00 динара
46. Зона Мркаљ, **Колико познајеш књижевност?**, цена 900,00 динара
47. Јелица Јокановић, **Прозодија и говорна култура**, цена 900,00 динара
48. **Српски језик кроз тестове 3**, приредила Босилка Милић, цена 900,00 динара
49. Драгана Вељковић Станковић, **Комуникативни приступ у настави српског језика**, цена 900,00 динара
50. Светлана Торњански Брашњовић, **Свадбене песме и обредни смех**, цена 900,00 динара

51. Милан Алексић, **Богдан Поповић и српска књижевност**, цена 900,00 динара
52. Миодраг Павловић, **Спреми се да говориш**, цена 900,00 динара
53. Александар Милановић, **Језик весма полезан**, цена 900,00 динара
54. Весна Ломпар, **Врсте речи и граматичка пракса**, цена 900,00 динара
55. Вељко Брборић, **О српском правопису**, цена 900,00 динара
56. Милорад Дашић, **Народна књижевност у наставним плановима и програмима**, цена 900,00 динара
57. Иван Златковић, **Ка поетици смеха**, цена 900,00 динара
58. Предраг Петровић, **Авангардни роман без романа: поетика кратког романа српске авангарде**, цена 900,00 динара
59. Првослав Радић, **Творба речи и миксоглотија**, цена 900,00 динара
60. Душан Иванић, **П(ј)есник и п(ј)есма**, цена 900,00 динара
61. Душица Потих, **Поетика прикривања – Фолклорни обрасци у стваралаштву Стевана Раичковића**, цена 900,00 динара
62. Бојан Ђорђевић, **Племенита мисија или мука жива – Српски књижевници као професори**, цена 900,00 динара
63. Мирјана Стакић Савковић, **Путујућа учионица (Од екскурзије до стручног путовања као стваралачке активности)**, цена 900,00 динара
64. Душка Кликовац, **Српски језик у светлу когнитивне лингвистике**, цена 900,00 динара
65. Љубомир Поповић, **Комуникативно-граматичка анализа реченице**, цена 900,00 динара
66. Наташа Станковић Шошо, **Књижевно дело Бранислава Нушића у настави**, цена 900,00 динара

67. **Писци говоре 2**, приредио Михајло Пантић, цена 900,00 динара
68. Милош Ковачевић, **Стилистиком кроз белетристику**, цена 900,00 динара
69. Снежана Самарџија, **Исходишта поезије**, цена 900.00 динара
70. Зона Мркаљ и Марија Запутил, **Књижевност кроз тестове (за седми и осми разред основне школе)**, цена 900,00 динара

Часописи:

1. Часопис **Књижевност и језик**
Цена броја 500,00
2. Часопис **Свет речи** – средњошколски часопис за српски језик и књижевност
Цена броја 500,00

Збирке тестова:

1. **Тестови са такмичења из српског језика и језичке културе ученика основне школе 2011–2017.**
Цена 900,00 динара (сваки 11. бесплатан)
2. **Тестови са такмичења из српског језика и језичке културе ученика средњих школа 2011–2021.**
Цена 900,00 динара (сваки 11. бесплатан)
3. **Тестови са Књижевне олимпијаде 1 (2012/2013, 2013/2014)**
Цена 900,00 динара
4. **Тестови са Књижевне олимпијаде 2 (2014/2015, 2015/2016)**
Цена 900,00 динара
5. **Тестови са Књижевне олимпијаде 3 (2016/2017, 2017/2018)**
Цена 900,00 динара

Летопис Друштва:

(2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022)

Цена броја: 500,00 динара

Уплату извршити на жиро рачун Друштва:

Комерцијална банка

205-23421-53

У рубрику *позив на број* уписати број рачуна.

С А Д Р Ж А Ј

Програм 64. Републичког зимског семинара.....	5
Такмичење ученика средњих школа из књижевности....	9
Писмени задатак награђен првом наградом	12
Литерарне секције – Награда „Проф. др Слободан Ж. Марковић”	15
Лингвистичке секције.....	19
Основношколски и средњошколски листови и часописи.....	23
Такмичење из методике наставе – Награда „Проф. др Милија Николић”	28
Такмичење из српског језика и језичке културе.....	34
Програм такмичења из српског језика и језичке културе	41
Књижевна олимпијада.....	53
Програм такмичења из књижевности	60
Резултати 32. Републичког такмичења из српског језика и језичке културе ученика основних и средњих школа	82
Резултати 10. Републичког такмичења из књижевности „Књижевна олимпијада” ученика основних и средњих школа	93
Из правилника о такмичењу литерарних секција основних и средњих школа – Награда „Проф. др Слободан Ж. Марковић”	103

Из правилника о такмичењу лингвистичких секција основних и средњих школа	106
Класификациони испит из српског језика	109
Класификациони испит из књижевности	124
Књижевни оглас Друштва	128

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

811.163.41+821]:005.745(497.11)"2023"
37.091.33

**РЕПУБЛИЧКИ зимски семинар Настава српског
језика и књижевности у основној и средњим школама
(2023 ; Београд)**

Републички зимски семинар 2023. : настава српског
језика и књижевности у основној и средњим школама /
[организатори] Друштво за српски језик и књижевност
Србије [и] Министарство просвете Републике Србије
[и] Филолошки факултет у Београду ; [уредници Босиљка
Милић ... и др.]. – Београд : Друштво за српски језик и
књижевност Србије, 2023 ([Београд : Чигоја штампа]). –
139 стр. : табеле ; 20 cm

Тираж 900.

ISBN 978-86-84885-98-4

COBISS.SR-ID 84825609

